SZKP Kongresszusról kongresszusra

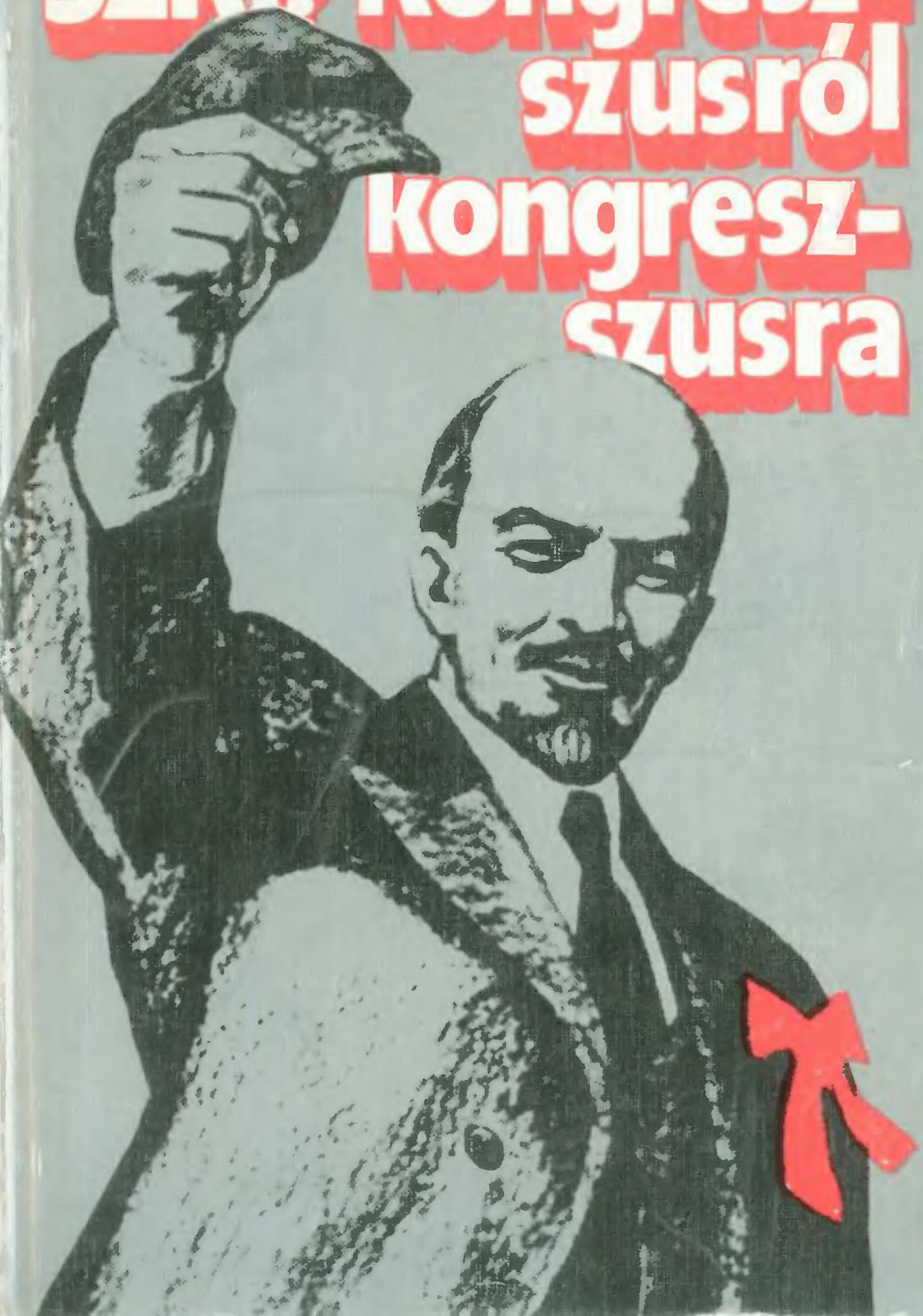

SZKP Kongresszusról kongresszusra

Novosztyi Sajtóügynökség Kiadója,
Moszkva 1980

XXVI

TARTALOM

„Harci Szövetség a Munkásosztály Felszabadítására" 8
Az OSZDMP I. kongresszusa 12
Az OSZDMP II. kongresszusa 14
Az OSZDMP III. kongresszusa 18
Az OSZDMP IV. kongresszusa 20
Az OSZDMP V. kongresszusa 22
Az OSZD(b)MP VI. kongresszusa 24
Az OK(b)P VII. kongresszusa 28
Az OK(b)P VIII. kongresszusa 30
Az OK(b)P IX. kongresszusa 32
Az OK(b)P X. kongresszusa 34
Az OK(b)P XI. kongresszusa 36
Az OK(b)P XII. kongresszusa 38
Az OK(b)P XIII. kongresszusa 40
Az SZK(b)P XIV. kongresszusa 42
Az SZK(b)P XV. kongresszusa 44
Az SZK(b)P XVI. kongresszusa 46
Az SZK(b)P XVII. kongresszusa 48
Az SZK(b)P XVIII. kongresszusa 50
Az SZKP XIX. kongresszusa 54
Az SZKP XX. kongresszusa 56
Az SZKP XXI. kongresszusa 58
Az SZKP XXII. kongresszusa 60
Az SZKP XXIII. kongresszusa 64
Az SZKP XXIV. kongresszusa 68
Az SZKP XXV. kongresszusa 72
Az SZKP számokban 85

10203
0902020000

© Novosztyi Sajtóügynökség Kiadója, 1977
Bővített kiadás,
© Novosztyi Sajtóügynökség Kiadója, 1980

„A PÁRT A KÖVETKEZŐ MARXISTA — LENINISTA TÉTELBŐL INDUL KI: A NÉP A TÖRTÉNELEM LÉTREHOZÓJA, A KOMMUNIZMUS FELÉPÍTÉSE A NÉP KEZÉNEK, ENERGIÁJÁNAK, ELMÉJÉNEK ÜGYE. A KOMMUNIZMUS GYŐZELME AZ EMBEREKTŐL FÜGG, ÉS A KOMMUNIZMUS AZ EMBEREK SZÁMÁRA ÉPÜL."

(A SZOVJETUNIÓ KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK AZ 1961. ÉVI, XXII. PÁRTKONGRESSZUSON ELFOGADOTT PROGRAMJÁBÓL)

„A SZOVJET TÁRSADALOM VEZETŐ ÉS IRÁNYÍTÓ EREJE, POLITIKAI RENDSZERÉNEK, AZ ÁLLAMI ÉS TÁRSADALMI SZERVEZETEKNEK A MAGVA A SZOVJETUNIÓ KOMMUNISTA PÁRTJA. AZ SZKP A NÉPÉRT VAN ÉS A NÉPET SZOLGÁLJA."

A SZOVJETUNIÓ ALKOTMÁNYÁNAK 6. CIKKELYÉBŐL

Kongresszusról kongresszusra, a nagy cél – a kommunizmus – felé

1981. február 23-án kezdődik a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXVI. kongresszusa. A párt vezetésével a Szovjetunió soknemzetiségű népe évszázadoknak beillő utat tett meg.

1917. október 25-éről 26-ára (az új időszámítás szerint november 7-éről 8-ára) virradó éjszaka a bolsevikok lenini pártja által vezetett forradalmi munkások, katonák és matrózok győzelmes fegyveres felkelése eredményeképpen megdőlt a burzsoá Ideiglenes Kormány. Az országban a hatalom a munkás-, katona- és parasztküldöttek tanácsainak kezébe került. Megalakították az első szovjet kormányt — a Népbiztosok Tanácsát — Vlagyimir Iljics Lenin elnökletével.

A szovjethatalom létrehozása Oroszországban a lenini párt előzetes tevékenységének logikus betetőzése volt. Ez a tevékenység a demokratikus köztársaság kivívására és a proletárdiktatúra megszilárdítására irányult a társadalom szocialista átalakítása érdekében.

Ebben az illusztrált kiadványban, amely az SZKP XXVI. kongresszusa alkalmából jelenik meg, rövid ismertetést adunk a Szovjetunió Kommunista Pártja történetéről a kongresszusok anyagai alapján, amelyek mindegyike fontos mérföldkő volt a szovjet nép történetében.

A marxista — leninista párt által vezérelt szovjet nép kongresszusról kongresszusra, következetesen halad a nagy cél — a kommunista társadalom felépítése — felé, amelyben megvalósul a „Mindenki képességei szerint, mindenkinek szükségletei szerint" elv. Nem volt könnyű az út az első illegális marxista köröktől és az oroszországi munkásosztály felszabadítására alakult harci szövetségektől a hatalmas, több mint tizenhét millió kommunistát egyesítő pártig, amely a világ első szocialista államának — a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének — élén áll.

A kommunista párt vezetésével a szovjet emberek kemény harcokban verték vissza a forradalom ellenségeinek nyomását a külföldi katonai intervenció és a polgárháború éveiben, önfeláldozó munkával állították helyre a lerombolt népgazdaságot. A hitleri hódítók támadásának zord éveiben a kommunista párt harcra szólította a szovjet népet a fasizmus ellen. Ma a kommunista párt erőfeszítései arra irányulnak,

hogy jelentősen növeljék a szovjet nép anyagi és kulturális életszínvonalát, elősegítsék a béke ügyének győzelmét az egész világon.

Leonyid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke a következőket mondotta 1976 februárjában a XXV. pártkongresszuson, az SZKP Központi Bizottságának beszámoló jelentésében:

„Új társadalmat hoztunk létre, olyan társadalmat, amelyhez hasonlót az emberiség még nem ismert. Ez a társadalom a válságmentes, állandóan fejlődő gazdasági élet, az érett szocialista viszonyok, a valódi szabadság társadalma. Olyan társadalom, amelyben a tudományos materialista világszemlélet uralkodik. A jövőbe vetett szilárd bizalom, a ragyogó kommunista perspektíva társadalma ez. Olyan társadalom, amely előtt nyitva állnak a további sokoldalú haladás korlátlan térségei.

A megtett út másik fő eredménye — a mi szovjet életformánk. Az igazi kollektivizmus és elvtársiasság légköre, országunk valamennyi népének és nemzetiségének napról napra erősödő összeforrottsága, barátsága, az erkölcsi tisztaság, ami erőssé és kitartóvá tesz bennünket — ezek a mi életformánk világos útjelzői, a szocializmus hatalmas vívmányai, amelyek életünk szerves alkotórészévé váltak.

És végezetül, az utóbbi hatvan év legfőbb eredménye — maga a szovjet ember. Az az ember, aki a kivívott szabadságot a legnehezebb harcokban is képes volt megvédeni. Az az ember, aki építette a jövőt, nem kímélve erejét és nem sajnálva semmilyen áldozatot. Ember, aki minden megpróbáltatáson keresztülmenve, maga is teljesen megújult, egyesítette magában az eszmei meggyőződést és a hatalmas életenergiát, a kultúrát, a tudást és azt a képességet, hogy mindezeket hasznosítsa. Az az ember, aki forró hazaszeretete mellett következetes internacionalista volt és marad.

A szovjetek országa az egész világ népeinek szemében joggal a béke támasza és zászlóvivője. A jövőben is meg fogunk tenni minden lehetséget, hogy védelmezzük és megszilárdítsuk a békét, megmentsük az emberiséget újabb pusztító háborúktól!..."

Harci Szövetség a Munkásosztály Felszabadítására

A FORRADALMI PROLETÁRPÁRT CSÍRÁJA

1895 novembere

P. Belouszov festménye „Mi más utat választunk".

Ezeket a szavakat V. I. Lenin mondotta 1887 tavaszán, tizenhét évesen, amikor tudomást szerzett Alekszandr bátyjának, a „Népakarat" elnevezésű párt neves személyiségének kivégzéséről, mert merényletet akart elkövetni a cár ellen.

V. I. Lenin a forradalmi marxizmus útját választotta, amely elvetette az egyéni terror taktikáját mint a forradalmi harc eszközét, mert az a tömeges harcot egyedi hősök harcával helyettesíti. V. I. Lenin hatalmas munkát végzett a munkásosztály — a társadalom élenjáró forradalmi ereje — politikai felvilágosítása és szervezése terén, hirdette és megvalósította a munkásosztály és a parasztság szövetségének eszméjét, létrehozta az új típusú marxista proletárpártot, amely a demokráciáért és szocializmusért folytatott harc élére állt

Lenin Szamara város marxista körében. 1888
A. Moravov festménye

A Szovjetunió Kommunista Pártjának több mint tizenhét millió tagja van. Pártunk, amely a tömegek szervezője és vezetője a hatalmas ország életének gyökeres, forradalmi átalakításáért vívott harcban, nehéz és dicső utat tett meg. Ez az út még a múlt század 80-as éveiben

A pétervári „Harci Szovetség a Munkásosztály Felszabadítására" vezetőinek csoportja. Középen V. I. Lenin

alakult marxista köröktől és csoportoktól indul ki. A párt létrejöttének történetében fontos esemény volt az, hogy Vlagyimir Iljics Lenin 1895-ben Pétervárott megalakította a „Harci Szövetség a Munkásosztály Felszabadítására" nevű szervezetet.

A „Harci Szövetség" mintegy húsz pétervári marxista kört egyesített és fokozatosan átalakult az élenjáró munkások szűk körében folytatott **marxista propagandából** a proletariátus széles tömegeiben folytatott **politikai agitációvá**, megkezdte a szocializmus egyesítését a munkásmozgalommal. A „Harci Szövetség" irányította a munkásmozgalmat, összekapcsolta a munkások gazdasági követelésekért vívott harcát a cári önkényuralom és a kapitalista kizsákmányolás elleni politikai harccal.

ИСКРА

A V. I. Lenin által alapított *Iszkra* első száma (1900. XII.11.). A marxisták első összoroszországi politikai lapja körül csoportosult hivatásos forradalmárok szilárd szervezete, amelyet V. I. Lenin vezetett, kiemelkedő szerepet játszott a proletárpárt létrehozásában

A „Harci Szövetség" messze Péterváron túl is éreztette hatását. Hasonló szövetségek alakultak más városokban is. A szociáldemokrata mozgalom továbbfejlődött Oroszországban. De ez harccal járt magán a szervezeten belül is. Egyesek makacsul ragaszkodtak a szük körben folytatott harc módszereihez, mások pedig, noha egyetértettek a tömeges agitációra való áttérés szükségességével, közben megfeledkeztek a proletariátus politikai feladatairól és azt javasolták, hogy a harcot a gazdasági követelésekre korlátozzák, a politikai harcot pedig bízzák a liberálisokra. Az ilyen nézetek híveit okonomistáknak nevezték.

Lenin és hívei határozottan felléptek az opportunizmus eme első megnyilvánulásai ellen a munkásmozgalomban.

A pétervári „Harci Szövetség" jelentősége abban rejlett, hogy ez volt a munkásmozgalomra támaszkodó és a munkásmozgalmat vezető igazi forradalmi párt csírája.

A propagandista letartóztatása
I. Repin festménye

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT MEGALAKÍTÁSA

1898 márciusa

A lenini „Harci Szovetség" és a többi szervezet nagy szerepet játszott a kongresszus előkészítésében, amelynek célja az volt, hogy egy pártba tömörítse a szociáldemokrata szervezeteket. Lenin azonban, akit forradalmi tevékenysége miatt a cári kormány letartóztatott, számüzetésben volt. Ott írta meg *Az orosz szociáldemokraták feladatai* című

Az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt I. kongresszusa
V. Zverev festménye

brosúráját, amelyben összefoglalta a „Harci Szövetség" tapasztalatait és megalapozta a munkáspárt marxista platformját.

1898 tavaszán Minszk egyik csendes utcájában illegálisan összegyűlt hat szociáldemokrata szervezet kilenc küldötte. A kongresszus feladata az egységes Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt megalakítása volt. A kongresszus eszmei irányát lényegében azok a programadó munkák határozták meg, amelyeket V. I. Lenin írt a marxista párt jelentőségéről és feladatairól. A kongresszus kihirdette az OSZDMP megalakulását és háromfős központi bizottságot választott.

A kongresszus nevében kiadott kiáltvány hangoztatta: „Az orosz proletariátus lerázza magáról az önkényuralom jármát, hogy annál nagyobb erővel folytassa a harcot a kapitalizmus ellen a szocializmus teljes győzelméig"

Utcakő a proletárok fegyvere.
I. Sadr szobra

"OSZDMP II. Kongresszusa

A BOLSEVIZMUS LÉTREJÖTTE

1903 júliusa—augusztusa

Az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspártnak a II. pártkongresszuson elfogadott programja. Ez volt az első marxista program, amelyet követve a párt sikeresen harcolt a burzsoá demokratikus és szocialista forradalom győzelméért Oroszországban

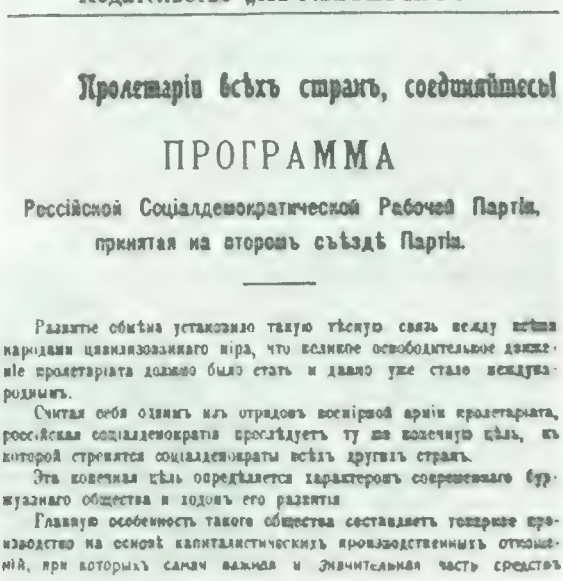

Издательство „ПРОЛЕТАРІАТЪ".

Пролетаріи всѣхъ странъ, соединяйтесь!

ПРОГРАММА

Россійской Соціалдемократической Рабочей Партіи,
принятая на второмъ съѣздѣ Партіи.

Развитіе обмѣна устанавливаетъ такую тѣсную связь между всѣми народами цивилизованнаго міра, что великое освободительное движеніе пролетаріата должно было стать и давно уже стало международнымъ.

Считая себя однимъ изъ отрядовъ сознательной арміи пролетаріата, россійская соціалдемократія преслѣдуетъ ту же конечную цѣль, къ которой стремятся соціалдемократы всѣхъ другихъ странъ.

Эта конечная цѣль опредѣляется характеромъ современнаго буржуазнаго общества и ходомъ его развитія.

Главную особенность такого общества составляетъ товарное производство на основѣ капиталистическихъ производственныхъ отношеній, при которыхъ самыя важныя и значительныя части средствъ

Az I. kongresszus után azonban a párt mint a munkásosztály egységes, osszoroszországi szervezete gyakorlatilag nem jött létre

A szociáldemokrata szervezeteknek nem volt egységes programjuk, szervezeti szabályzatuk, nem volt központi vezetésuk, fennmaradt a szervezeti elszigeteltség. Nem sokkal az I. kongresszus után a cári rendőrség letartóztatta a központi bizottság két tagját és több tekintélyes szociáldemokratát.

Az OSZDMP-ben megjelent az orosz bernsteinizmus, az ökonomizmus eléggé erős irányzata, amelynek képviselői tagadták a párt mint a munkásmozgalom vezető ereje szükségességét. A Lenin által alapított összoroszországi illegális politikai lap, az *Iszkra* három évi (1900—1903) tevékenysége kellett hozzá, hogy eszmeileg szétzúzzák az ökonomizmust és összehívják az OSZDMP II. kongresszusát. Az *Iszkra* döntő szerepet játszott ebben.

A II kongresszuson már 26 szociáldemokrata szervezet képviseltette magát. A kongresszus lelke Lenin volt. A kongresszus kezdetben Brüsszelben, majd Londonban ülésezett. A következetes forradalmárok heves eszmei küzdelmet folytattak a kongresszuson az opportunistákkal több programjellegű, taktikai és szervezeti kérdésben. A kongresszus a párt első programjának elfogadásával zárult, amely kitűzte a párt legközelebbi feladatát — az önkényuralom megdöntését és a demokratikus köztársaság létrehozását (minimális program) és végső célját — a proletárdiktatúra megteremtését a társadalom szocialista átalakítása céljából (maximális program). A kongresszus elfogadta az első szervezeti szabályzatot is, amely meghatározta a párt szervezeti formáit.

V. I. Lenin felszólalása az OSZDMP II. kongresszusán.
J. Vinogradov festménye

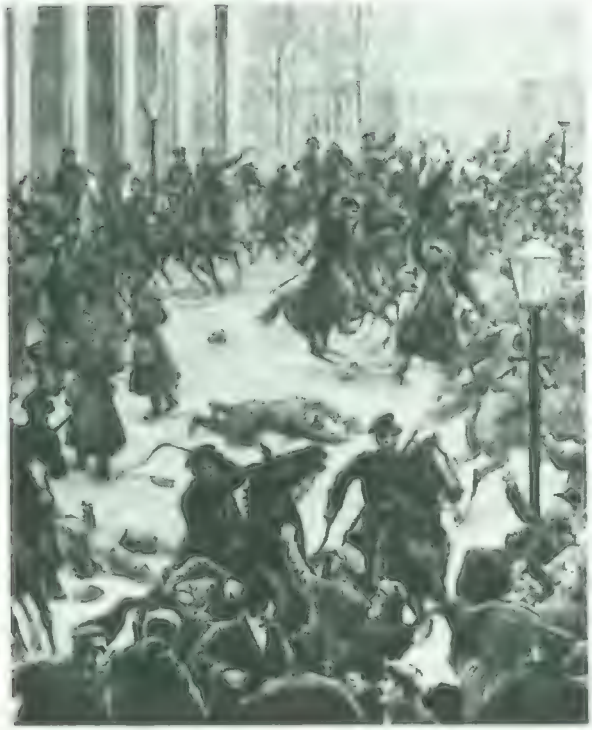

1905. Moszkva. A rend[illegible] g szétkergeti a tuntetoket [illegible] iz Akvárium-kertbe. G. Lesszner fes[illegible]

1905. január 9. Ezen a napon, amelyet a nép „véres vasárnap"-nak nevezett el, Pétervárott a cári katonák szétlőtték a munkások békés tuntetését. V. Makovszkij festménye

A kongresszus fő eredménye a forradalmi marxista párt megalakítása volt a Lenin által kidolgozott eszmei-politikai és szervezési elvek alapján. A vezető szervek választása során a kongresszuson Lenin hívei kerültek többségbe (oroszul: bolsinsztvo), Martov hívei pedig kisebbségbe (oroszul: menysinsztvo), más szóval a kongresszuson egy forradalmi és egy opportunista irányzat jött létre, amelynek híveit a későbbiekben bolsevikoknak és mensevikeknek nevezték el. A bolsevikok Lenin vezetésével határozott harcot indítottak a mensevikek opportunizmusa ellen szervezeti kérdésekben, a pártnak a kongresszusi határozatok alapján való tömörítéséért. Így keletkezett a bolsevizmus mint politikai eszmeáramlat és mint politikai párt.

1905. A decemberi fegyveres felkelés Moszkvában. Munkások a barrikádon
I. Vlagyimirov festménye

"OSZDMP III. kongresszusa

A FEGYVERES FELKELÉS ELŐKÉSZÍTÉSE

1905 áprilisa

Ebben az időben bontakozott ki Oroszországban az első polgári demokratikus forradalom. A cári hatóságok 1905 január 9-én tüzet nyitottak a pétervári munkások békés tüntetésére. Ez az esemény az egész országot megrendítette. A munkások páratlan erejű tömegsztrájkokat szerveztek; aktív harcra kelt a parasztság. A párt előtt az a feladat állt, hogy meghatározza a forradalomban követendő politikai irányvonalat. Ez még azért is fontos volt, mert a mensevikek, akik formálisan egy pártban voltak a bolsevikokkal, arra ösztönözték a munkásosztályt, hogy

V. I. Lenin

A. A. Bogdanov

V. V. Vorovszkij

R. Sz. Zemljacska

P. A. Kraszikov

N. K. Krupszkaja

M. M. Litvinov

A. V. Lunacsarszkij

M. N. Ljadov

M. G. Chakaja

Az OSZDMP III. kongresszusa résztvevőinek egy csoportja

engedelmeskedjen a liberálisoknak, akik bizonyos reformok (alkotmányos monarchia megteremtése) végrehajtásával a forradalom elhárítására törekedtek.

A Londonban megtartott kongresszusra meghívták az OSZDMP valamennyi szervezetét: a bolsevik és a mensevik szervezeteket is (38 küldött volt jelen). A mensevikek azonban nem voltak hajlandók részt venni a kongresszus munkájában, és Genfben gyültek össze külön konferenciára. A kongresszus határozataiban abból indult ki, hogy az Oroszországban kialakult körülmények között az össznépi fegyveres felkelés előkészítésének és végrehajtásának feladata került az előtérbe, mert csakis ennek segítségével dönthető meg az önkényuralom és valósítható meg a minimális program. A Lenin által megfogalmazott határozat hangoztatta, hogy a pártszervezeteknek agitálniuk kell a felkelés mellett és gyakorlatilag is elő kell készíteniük azt.

A III. kongresszus határozatainak helyességét maga az élet igazolta. Az országban napról napra magasabbra csaptak a forradalmi harc hullámai. E harc folyamán az ivanovo-voznyeszenszki szövőmunkások megválasztották a munkásmegbízottak (küldöttek) tanácsát. Ez volt a munkásküldöttek első városi tanácsa, a leendő tanácsok prototípusa, amelyek azután hatalmas szerepet játszottak a forradalomban.

A kongresszus határozatai arra orientálták a pártot, hogy a proletariátusnak vezető szerepet kell betöltenie a forradalomban és szövetségre kell lépnie a parasztsággal, hogy megbénítsa a liberális burzsoázia megalkuvó politikáját s megteremtse a proletariátus és a parasztság forradalmi demokratikus diktatúráját.

1905 júniusa. Fellázadt matrózok a Patyomkin páncélos fedélzetén

1905 nyara. Az ivanovo-voznyeszenszki szövőmunkások nagygyűlése a város szélén, sztrájk idején

Az OSZDMP IV. kongresszusa

1906 áprilisa

Az OSZDMP IV. kongresszusának bolsevik küldöttei felhívást írnak alá a párthoz, amelyben elvi módon bírálják a kongresszus mensevik határozatait. N. Pavlov rajza

A FŐ KÉRDÉS A PÁRT AGRÁRPROGRAMJA

A IV. kongresszust Stockholmban tartották. Oroszországban ekkor már hanyatlóban volt a forradalom. Ez a kongresszus **egyesítő** kongresszusként került be a történelembe. Hatvankét szervezet képviseltette

1906. A forradalmi megmozdulásokban részt vett katonákat száműzetésbe viszik

magát a kongresszuson, koztuk három nemzeti szervezet is. A bolsevik küldöttek 46-an, a mensevikek 62-en voltak. Ez eleve meghatározta a kongresszus határozatainak jellegét, a nem eléggé következetes forradalmiságot.

A kongresszus figyelmének középpontjában az agrárkérdés állt. Ennek időszerűsége a parasztság követeléseiből fakadt, amely a földesúri nagybirtokok felszámolásáért és földszükségleteinek kielégítéséért harcolt. A nép győzelme a cárizmus felett csakis úgy volt lehetséges, ha a munkásosztály szövetségre lép a parasztsággal, amely az ország lakosságának csaknem 80 százalékát alkotta. A kongresszuson tartott előadói beszédében Lenin megindokolta az agrárprogramot, amely arra irányult, hogy a társadalmi-politikai rend gyökeres demokratizálásával és az összes föld nacionalizálásával határozottan, forradalmi módon számolják fel az egész régi földbirtokrendszert. A lenini program a polgári demokratikus forradalom teljes győzelmét és szocialista forradalommá való fejlesztését tűzte ki célul. A mensevikek — a bolsevikokkal ellentétben — az agrárkérdés megoldásának reformista, reakciós irányvonalát védelmezték.

1907 februárja. Az ivanovo-voznyeszenszki munkások elbúcsúztatják a Petervárra utazó N. A. Zsigyelev bolsevikot, a II. Állami Duma küldöttjét, akit a Vlagyimiri kormányzóság munkásai választottak meg

"OSZDMP V. Kongresszusa"

A BURZSOÁ PÁRTOKHOZ VALÓ VISZONY

1907 májusa

Ez volt az utolsó kongresszus, amelyen a bolsevikok a mensevikekkel együtt üléseztek. A továbbiakban útjaik elváltak egymástól, minthogy a mensevikek végérvényesen a reformizmus útjára sodródtak. A kongresszus küldöttei 145 pártszervezet 150 ezer tagját képviselték. A

V. I. Lenin

A. Sz. Bubnov

K. J. Vorosilov

I. F. Dubrovinszkij

G. D. Lindov

M. N. Ljadov

V. P. Nogin

J. V. Sztálin

M. G. Chokaja

Sz. G. Saumjan

J. M. Jaroszlavszkij

Az OSZDMP V. kongresszusának küldöttei

bolsevikok 89-en, a mensevikek 88-an voltak. A kérdések többségében a bolsevikokat támogatták a lengyel és a lett szociáldemokrata küldöttek. A kongresszus a mensevikek opportunista taktikája éles bírálatának jegyében zajlott le. A kongresszus legfontosabb napirendi pontja a burzsoá pártokhoz való viszony volt. A kérdés lényege az volt, hogy ki lehet és ki kell, hogy legyen a polgári demokratikus forradalom vezető ereje. Az 1905–1907. évi események a forradalom mozgató erőinek bolsevik értékelését igazolták. A proletariátus bebizonyította, hogy ő a mozgalom vezető ereje, élcsapata. A liberális burzsoázia, amelynek hegemóniájára a mensevikek orientálódtak, már a forradalom során ellenforradalmi álláspontra helyezkedett. Ez határozta meg a bolsevikok álláspontját a burzsoá pártokkal szemben. A kongresszus leninі határozatot fogadott el ebben a kérdésben és hangsúlyozta annak szükségességét, hogy megalkuvás nélküli harcot folytassanak az ellenforradalmi liberalizmus ellen, kiszakítsák annak befolyása alól a kispolgári pártokat és a proletariátus szövetségeseiként bevonják őket a cárizmus elleni harcba.

N. G. Polezsajev bolsevik, a III. Állami Duma küldöttje beszámolót tart a munkások gyülésén a Duma szociáldemokrata frakciójának tevékenységéről.
A. Paramonov rajza

1912 április. Szibériában a Léna vidéki aranylelőhelyeken sortuzet nyitottak a munkások tuntetésére, akik alacsony fizetésük emelését és elviselhetetlen élet- és munkakorulményeik javítását követelték. Több mint 500 ember meghalt vagy megsebesult. A cárizmus vérengzésére a munkások, az orosz haladó értelmiség sztrájkokkal, tuntetésekkel, tiltakozó gyülésekkel válaszolt. Az országban új forradalmi fellendulés kezdődott.
A képen: A rendorség szétkergeti a pétervári dolgozók tiltakozó gyülését

AZ OSZDMP V. KONGRESSZUSA

AZ ELSŐRENDŰ FELADAT — A SZOCIALISTA FORRADALOM

1917 júliusa—augusztusa

Az OSZDMP V. és VI. kongresszusa között eltelt idő alatt Oroszország átélte a dühödt reakció időszakát (1907—10), az újabb forradalmi fellendülés szakaszát (1910—14), az első világháborút (1914—17) és az 1917. évi februári polgári demokratikus forradalmat. A felkelő munkások és katonák nyomása alatt megdőlt a monarchia. Kettős hatalom jött létre: a Munkás- és Katonakuldottek Szovjetje és a burzsoá ideiglenes Kormány. A Szovjetek reális hatalmat képviseltek, mert a

1917 április 3. Az emigrációból hazatért V. I. Lenin egy páncélautón tart beszédet a Finnországi pályaudvar előtti téren a petrográdi munkásoknak, matrózoknak és katonáknak.
K. Akszjonov festménye

felfegyverkezett tömegekre támaszkodtak. Ugyanakkor az Ideiglenes Kormány csak a megalkuvó pártok támogatását élvezte — a mensevikekét és a szociál-forradalmárokét (eszerek), akik részt vettek a Szovjetek irányításában. A tömegek alkotó ereje megteremtette az uj államhatalom formáit, a Szovjeteket, és ez a történelemben rendkívül ritka lehetőséget biztosított a forradalom békés fejlődéséhez. Éppen erre hívta fel a bolsevik párt figyelmét Lenin a híres *Áprilisi tézisek*-ben. A mensevikek és az eszerek politikája azonban a Szovjetek meggyengüléséhez és az egész hatalomnak az ellenforradalmi erők kezébe való átcsúszásához vezetett.

A VI. kongresszus idejére, amelyet ez alkalommal már Petrográdban tartottak (1914-ben Pétervárt Petrográdnak nevezték el), az országban olyan helyzet alakult ki, amelyben a proletariátus és a legszegényebb parasztság csakis fegyveres erővel vívhatta ki a hatalmat. A fegyveres felkelés előkészítése halaszthatatlan gyakorlati kérdés lett. A kongresszus, amely csaknem 350 ezer párttag akaratát képviselte, a kishitűek és opportunisták ellenére a szocialista forradalom véghezvitelére irányította a pártot. A kongresszus abból a leninі tételből indult ki határozataiban, hogy a szocializmus győzelme lehetséges először néhány, sőt egyetlen, egymagában vett országban is.

1917. október 25. (november 7.) A petrográdi forradalmi katonák, munkás-vörösgárdisták megrohamozzák a Téli Palotát — az ellenforradalom támaszpontját
J. Desalit diorámája

Декретъ о мирѣ,

принятый единогласно на засѣданіи Всероссійскаго Съѣзда Совѣтовъ Рабочихъ, Солдатскихъ и Крестьянскихъ Депутатовъ 26 октября 1917 г

ДЕКРЕТЪ О ЗЕМЛѢ

СОВѢТЪ

НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

Всероссійскій Съѣздъ Совѣтовъ Рабочихъ, Солдатскихъ и Крестьянскихъ Депутатовъ, постановляетъ:

Az 1917. évi Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme bebizonyította leninI pártunk előrelátó politikájának helyességét

V. I. Lenin beszédet tart a Szovjetek II. Összoroszországi Kongresszusán, 1917. október 26-án (november 8-án), ahol kihirdették, hogy az országban minden hatalom a Munkás-, Katona- és Parasztkuldottek Szovjetjeinek kezébe kerult
V. Szerov festménye

A szovjethatalom első dekrétumai, amelyeket 1917. október 26-án (november 8-án) hoztak a Szovjetek II. Összoroszországi Kongresszusán: a Béke-dekrétum, amelyben a háborút viselő országoknak javasolták az azonnali fegyverszünetet és az általános demokratikus, annektálás és hadisarc nélküli békekötésről szóló tárgyalások megkezdését. A Föld-dekrétum, amely eltörölte a földesúri földtulajdont minden megváltás nélkül, a földet össznépi, állami tulajdonnak mondta ki és átadta a dolgozóknak ingyenes használatra. A Szovjetek II. Összoroszországi Kongresszusa megalapította az első szovjet kormányt — a Népbiztosok Tanácsát, s elnökéul V. I. Lenint választotta meg.

A paraszt életében először a szovjethatalom dekrétuma következtében ingyen kapott földbe szórja a magot

1918 márciusa

A BÉKE

A JELENLEGI

LEGFŐBB JELSZÓ

1918. Megkezdődött a külföldi katonai intervenció és a polgárháború. A kommunista párt felhívta a népet a szocialista haza védelmére. 1918 nyarára több mint félmillió önkéntes jelentkezett a Voros Hadseregbe.
A plakát felirata: „Jelentkeztél önkéntesnek?"
D. Moor plakátja

Az októberi forradalom utáni két-három hónap alatt egész Oroszországban győzött a szovjethatalom.

A világ első, Lenin vezette munkás-paraszt kormánya, amely a II. szovjetkongresszuson alakult meg (1917. október 25–26-án), azzal a felhívással fordult valamennyi kormányhoz és néphez, hogy haladéktalanul kössék meg az igazságos, demokratikus békét. Az imperialisták azonban figyelmen kívül hagyták a szovjet kormány felhívását. A szovjethatalom felszámolását készítették elő. A német imperializmus,

amely hatalmas katonai erővel rendelkezett a Keleti Fronton, elsőként határozta el, hogy csapást mér a szovjetkoztársaságra. A forradalmat csak a haladéktalan békekotés menthette meg. Ilyen békekotésre törekedett állhatatosan Lenin, leleplezve a forradalmi frázisokat pufogtató „hősöket", a „baloldali kommunistákat" (Buharin és mások), akik a Németország elleni háború folytatását követelték még a szovjethatalom pusztulása árán is.

A béke kérdése lett a most már hatalmon levő párt kongresszusának fő kérdése. A Központi Bizottság politikai beszámolójában Lenin kimutatta a „baloldali kommunisták" álláspontjának végzetes voltát és leleplezte Trockij irányvonalát, amely veszélyt jelentett a forradalomra nézve a „se háború, se béke" jelszavának meghirdetésével. A kongresszus szótöbbséggel Lenint támogatta, ami lehetővé tette a szovjetköztársaságnak, hogy a nagyon szükséges lélegzetvételnyi szünethez jusson és létrehozza a munkás-paraszt Vörös Hadsereget. A kongresszus úgy határozott, hogy a pártnak az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt — OK(b)P — nevet adja. Az új elnevezésben kifejezésre jutott a párt végcélja: a kommunista társadalom felépítése.

Önkéntesek Moszkvában, a Voros téren

Az OK(b)P VIII. kongresszusa

1919 márciusa

A PÁRT ÚJ PROGRAMJA

1919 márciusa. Az OK(b)P VIII. kongresszusának résztvevői: V. I. Lenin, Gyemjan Bednij költő és F. D. Panfilov paraszt

A békés szocialista építőmunka korábban felvázolt terveinek megvalósítását megzavarta a polgárháború és az intervenció. A szovjetország kénytelen volt három évig tartó súlyos fegyveres harcot folytatni a belső ellenforradalom ellen, amelyet közvetlenül támogattak a világ legnagyobb hatalmai: az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország és Japán. A VIII. kongresszus, minthogy biztos volt a harc győzelmes kimenetelében, megvitatta és elfogadta az új programot, amely meghatározta a párt feladatait politikai, gazdasági, kulturális és más területeken a szocialista társadalom felépítése céljából. (Az 1903-ban elfogadott első program megvalósult.) Nagy jelentősége volt a kongresszus azon határozatának, amelyet Lenin beszámolója alapján hozott a középparasztsághoz való viszonyról. A kongresszus rámutatott, hogy a középparasztságot a proletariátus és a szegényparasztság szövetségesévé kell tenni a szovjethatalom megvédéséért és megszilárdításáért folyó harcban. Ugyanebben az időben ülésezett Moszkvában a Kommunista Internacionálé első kongresszusa. A Komintern egyik vezető szekciója az OK(b)P lett.

Az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt programja, amelyet a párt VIII kongresszusán fogadtak el 1919 márciusában. Az új programban a következő feladatokat tűzték ki – a proletárdiktatúra államának megszilárdítását, a szocialista társadalom építését

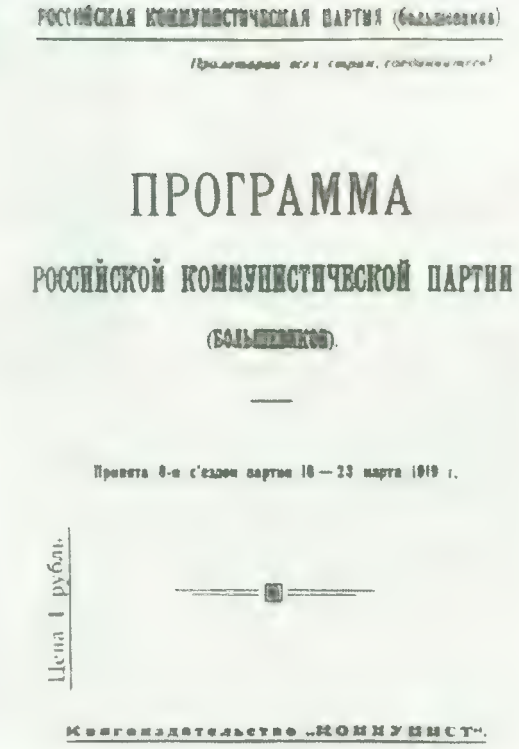
РОССИЙСКАЯ КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ (большевиков)

ПРОГРАММА

РОССИЙСКОЙ КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ

(БОЛЬШЕВИКОВ).

Принята 8-м с'ездом партии 18—23 марта 1919 г.

Цена 1 рубль.

Книгоиздательство „Коммунист".

A képen: Tömegjellegű kommunista szombat, amelyet a Moszkva — Kazany vasútvonalon szerveztek a munkások 1919. május 10-én. Példájukat követték az ország munkásai. Önkéntesen, túlórázva és fizetés nélkül dolgoztak 5–6 órát, a keresett pénzt pedig az államnak adták, hogy ezzel is segítsék a belső és külső ellenség szétzúzását, s a békés építésre való mielőbbi áttérést

OK(b)P IX. kongresszusa

1920 márciusa — áprilisa

A FŐ FELADAT A GAZDASÁGI ÉPÍTÉS

V. I. Lenin az OK(b)P IX kongresszusának elnökségében

1920 márciusa A szovjet kormány létrehozta a GOELRO-t (Oroszország Villamosításának Állami Bizottságát) élén G. M Krzsizsanovszkijjal, a kommunista párt ismert személyiségével, tudóssal és energetikai szakemberrel.
A képen: G. M Krzsizsanovszkij (balról a második) elnöklete alatt ülésezik a GOELRO

Végéhez kozeledett a háború, amelyet a belso és a kulsö ellenforradalom egyesített erői kényszerítettek rá a szovjetköztársaságra. A kommunisták pártja volt az a szervező és összefogó erő, amely győzelemre vezette a munkásokat és a parasztokat. A IX kongresszus munkájában a gazdasági építés kérdései foglalták el a legfontosabb helyet. Lenin a kongresszuson behatóan foglalkozott ezekkel a kérdésekkel és hangsúlyozta, hogy eredményes megoldásuk feltétele a munkásosztály teljes akarategysége. A kongresszus leleplezte a „demokratikus centralizmus" csoportjának anarcho-szindikalista jellegét. Ez a csoport ellenezte a régi szakemberek alkalmazását, az államigazgatás centralizálását és az ipari vállalatok egyszemélyi vezetését.

1920 novemberében leverték Vrangelt, a nyugati imperialisták utolsó reménységét is. Véget ért a kulfoldi katonai intervenció és a polgárháború.
A plakát felirata: „Vrangel még él, pusztítsd el irgalom nélkul!"
D. Moor plakátja

"OK(b)P X. kongresszusa

1921 márciusa

V. I. Lenin az OK(b)P X. kongresszusának küldöttei között

NAPIRENDEN AZ ÚJ GAZDASÁGI POLITIKA

Ez a kongresszus úgy került be a történelembe, mint fordulópont a párt politikájában – áttérés a „hadikommunizmusról" az új gazdasági politikára (NEP). Az 1918-ban bevezetett „hadikommunizmus" (az

A 20-as évek eleje. Az ország helyreállítja a háború által tönkretett népgazdaságot.
Az első acélöntés a rekonstruált kohómüben

egész terményfölösleg kisajátítása a parasztoktól a kötelező beszolgáltatás alapján, a szabad kereskedelem betiltása, az általános munkakötelezettség bevezetése) kényszerű intézkedés volt, amelyet a polgárháború rendkívüli viszonyai tettek szükségessé. Ez a politika azonban nem felelhetett meg a proletariátus gazdasági feladatainak a normális, békés viszonyok között. Lenin bebizonyította, hogy ezentúl az országban, ahol a parasztság alkotja a lakosság jelentős többségét, a proletárdiktatúra helyes gazdasági politikája a gabona cseréje ipari termékekre az élelmiszer-fölöslegekkel való szabad kereskedelem engedélyezésével. A proletárállam feladata az volt, hogy a piac fennállásából kiindulva és figyelembe véve annak törvényeit, birtokába vegye a piacot, kezébe vegye a piac és a pénzforgalom szabályozását. Az új gazdasági politika arra irányult, hogy biztosítsa a munkásosztály és a parasztság szilárd szövetségét abból a célból, hogy a kisárutermelést átalakítsa nagyüzemi szocialista termeléssé.

A kongresszus határozatai arra is rámutattak, hogy a pártban megengedhetetlen a frakciózás, az egységbontó tevékenység, és hangsúlyozták, hogy a párt sorainak egysége a proletárdiktatúra erejének és legyőzhetetlenségének egyik döntő feltétele. A kongresszus leleplezte a „munkás ellenzék" platformját, amely nem ismerte el a kommunista párt vezető szerepét mint a szocializmus győzelmének feltételét.

1925. A GOELRO-terv alapján épül az ország egyik első vízerőműve a Volhov folyón

"OK(b)P XI. kongresszusa

1922 márciusa
áprilisa

Az OK(b)P XI kongresszusának küldöttei

MEG KELL

TANULNI

KERESKEDNI

Ez volt az utolsó kongresszus, amelyen részt vett és felszólalt Lenin A kongresszus összefoglalta, milyen eredményeket értek el a népgazdaság helyreállításának első évében az új gazdasági politika alapján A

1922 novembere. A Moszkvai Szovjet plénuma. V. I. Lenin utolsó felszólalása
J. Iljin festménye

szabad kereskedelem engedélyezése a kisárutermelés viszonyai között elkerülhetetlenül maga után vonta a kapitalista elemek növekedését a népgazdaságban. De mivel a népgazdaság parancsnoki magaslatait (nagyipar, bankok, vasutak stb.) a proletárállam tartotta kezében, ez a helyzet nem jelentett komoly veszélyt. Csupán arra volt szükség, hogy az állami vállalatok versenyezni tudjanak a magántőkével a kereskedelem területén. Lenin nyíltan felvetette a kérdést: meg kell tanulni kereskedni a kommunistának értenie kell a kereskedelemhez. Csakis kulturált és hatékony állami kereskedelem révén lehetett szövetkezni a széles parasztтömegekkel, fokozatosan kiszorítva az ország gazdasági életéből a kapitalista elemeket.

A kongresszuson megválasztott új Központi Bizottság megalapította a Központi Bizottság főtitkári tisztségét. Erre a tisztségre J. V. Sztálint választották meg.

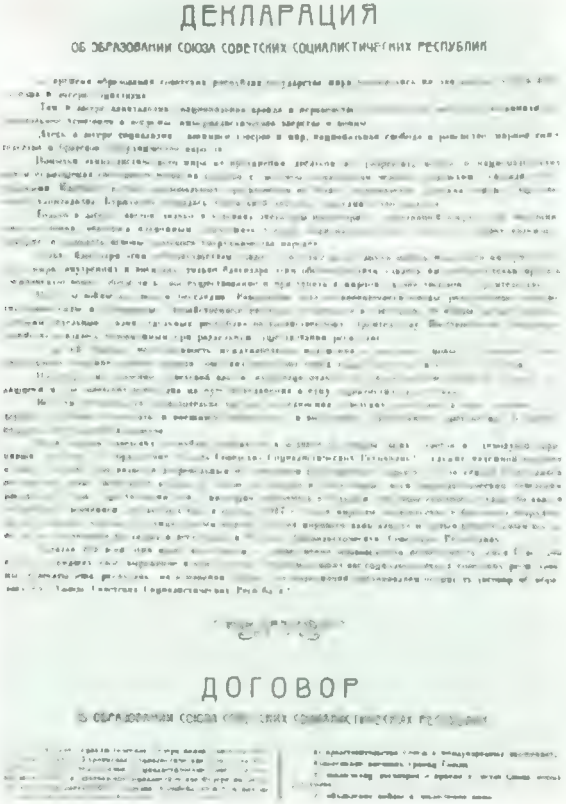
ДЕКЛАРАЦИЯ

ОБ ОБРАЗОВАНИИ СОЮЗА СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

ДОГОВОР

1922 december 30. A Szovjetek I. Össz-szovetségi Kongresszusa elfogadta a Szovjet Szocialista [illegible] gének létrehozásáról szóló szerződést és nyilatkozatot. Ez a lenini nemzetiségi politikának, a kizsákmányolás [illegible] barátsága és együttműködése politikájának nagyszerű győzelme volt.

AZ OKP XII. kongresszusa

AZ ÁLLAMI ÉS GAZDASÁGI ÉPÍTÉS LEGÉGETŐBB PROBLÉMÁI

1923 áprilisa

A kongresszus napirendjén szereplő fő kérdések a következők voltak: az ipar mielőbbi helyreállítása és fejlesztése, ami az egész népgazdaság fellendítésének alapja; az ország villamosítása; az iparcik-

V. I. Lenin művei a világ népeinek nyelvein

kek és mezőgazdasági termékek árában mutatkozó aránytalanságok kiküszöbölése, valamint a Szovjetunió területén élő nemzetek és népcsoportok a kizsákmányoló rendszertől örökölt gazdasági és kulturális egyenlőtlenségének felszámolása.

Ezeknek a kérdéseknek a megoldása a szocializmus szovjetunióbeli felépítésének lenini tervében rejlett. A terv eszméit Lenin fogalmazta meg, többek között utolsó cikkeiben és leveleiben, amelyek politikai végrendeletét alkották. A terv alapvető tételei a következők: az ország iparosítása és az egész népgazdaság átállítása hatalmas energetikai bázisra, a mezőgazdaság és általában a kisárutermelő gazdaságok kollektivizálása, a tömegek képzettségi és kulturális színvonalának határozott fellendítése, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szovetségének megszilárdítása az önkéntesség és a testvéri együttműködés elveinek alapján. E lenini terv határozta meg a párt további politikájának egészét, a párt fő irányvonalát.

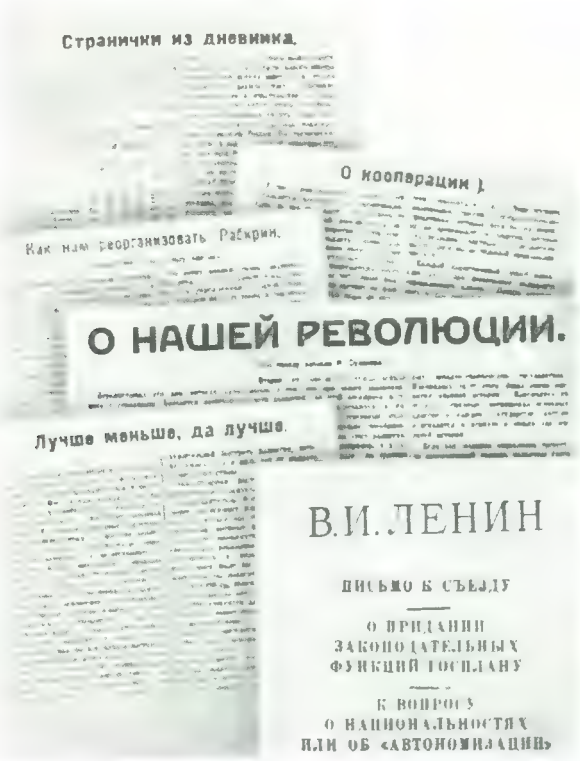

Lenin cikkei: *Naplójegyzetek, A szövetkezetekről, Hogyan szervezzük át a Munkás-Paraszt Felugyeletet, A mi forradalmunkról* Ezekben és más utolsó cikkeiben V. I. Lenin befejezte a szocializmusnak a Szovjetunióban való felépítése tervének kidolgozását. A lenini eszmék tükröződtek az OK(b)P XII. kongresszusának határozataiban

Az OK(b)P XIII. kongresszusa

1924 májusa

LENIN VÉGAKARATA JEGYÉBEN

Az OK(b)P XIII. kongresszusának küldöttei a párt központi bizottságának beszámolóját hallgatják

A moszkvai dolgozók felvonulása a XIII. pártkongresszus tiszteletére

A kongresszust Lenin halála után négy hónappal hívták össze. A kongresszuson kulon-kulon minden egyes kuldottség megvitatta azokat a gondolatokat, amelyeket Lenin fejtett ki a szocialista építés kérdéseiről, valamint a kollektív vezetés megszilárditásáról es egy olyan szilárd központi bizottság létrehozásáról, amely elejét tudja venni a pártszakadásnak.

A kongresszus összefoglalta annak a vitának az eredményeit, amelyet a Központi Bizottság és a pártapparátus szervezettségének alaásására törekvő Trockij és csekély számú hívei kényszeritettek rá a pártra. A trockisták fellépését a párt úgy minősitette, mint reformista elhajlást az OK(b)P-ben. A Kommunista Internacionálé V. kongresszusa, amelyet nem sokkal a pártkongresszus után tartottak meg, szintén elitélte a trockisták frakciós tevékenységét.

A plakát felirata:
A leninizmus a proletariátus harcának és győzelmének fegyvere.
„Lenin mindig és mindenutt velünk van."
N. Olsanszkij plakátja, 1924

Az SZKP XIV. kongresszusa

1925 decembere

NAPIRENDEN AZ ORSZÁG IPAROSÍTÁSA

Az Ivanovo-Voznyeszenszkből érkezett küldöttek az OK(b)P XIV kongresszusán

A kongresszust abban az időszakban hívták össze, amikor a Szovjetunió népgazdaságának helyreállítása a végéhez kozeledett. Maga az élet vetette fel a párt előtt az ország további távlatainak, a szocializmus szovjetunióbeli sorsának kerdését. E kérdés jelentőségét az

Óriásgenerátort készítenek a Volhovi Vízerőmű részére Leningrád, 1925

is növelte, hogy Nyugat-Európában forradalmi szélcsend állt be. A kapitalizmus az ideiglenes stabilizáció szakaszába lépett. A történelmi események fejlődése úgy alakult, hogy nem lehetett a proletárforradalmak közeli győzelmére számítani más országokban. Lenin elméleti tételeiből kiindulva, a párt erre a következtetésre jutott: a Szovjetunió munkásosztálya, szövetségben a dolgozó parasztsággal, a nemzetközi proletariátus erkölcsi-politikai támogatásával, meg tudja teremteni a szocializmus anyagi-műszaki bázisát, fel tudja építeni a szocialista társadalmat. E következtetéssel szembehelyezkedett Trockij és az úgynevezett új ellenzék (Zinovjev, Kamenyev) álláspontja. A kongresszus elítélte azokat, akik nem bíztak a szocializmus szovjetunióbeli győzelmének lehetőségében, s rámutatott, hogy a szocializmus sikeres építésének záloga a mielőbbi iparosítás, amelynek eredményeként a Szovjetunió gépeket és berendezéseket importáló országból olyan országgá válik, amely maga állítja elő ezeket, és biztosítja gazdasági függetlenségét a kapitalista világtól. „A Szovjetunióban folyó szocialista építés győzelméért folyó harc pártunk fő feladata" – ez volt a kongresszus szilárd véleménye. A kongresszus elfogadta a párt új szervezeti szabályzatát, s határozatot hozott arról, hogy a párt neve a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja – SZK(b)P legyen.

1927. A Dnyeperen megkezdték a vízerőmű építését.
M. Kolcsevszkij diorámája

A SZK(b)P XV. kongresszusa

1927 decembere

Az SZK(b)P XV. kongresszusának üléstermében

A KÖZPONTI KÉRDÉS A MEZŐGAZDASÁG KOLLEKTIVIZÁLÁSA

Elérkezett a népgazdaság szocialista átépítésének ideje. A kongresszus méltatta az iparosítás első eredményeit. Elsőrendű fontosságú ügy volt, hogy a kongresszus határozatot fogadjon el az első ötéves terv irányelveiről. Ezzel a tervvel kezdetét vette az ötéves tervek korszaka, az ország egész népgazdaságának tervszerű fejlesztése a szocializmus útján. Élesen merült fel a mezőgazdaság továbbfejlesztésének problémája. Az iparitól eltérően, amely eléggé sikeresen fejlodott, a kisáruterme lő parasztgazdaságok alig elégítették ki maguknak a parasztoknak a szükségleteit. A mezőgazdasági termékek hiánya súlyos nehézséget jelentett a városok és az ipari központok élelmiszer-ellátásában. E probléma megoldása céljából a párt a mezőgazdaság szocializálását tűzte ki célul a termelési kooperáció és a nagyüzemi állami gazdaságok (szovhozok) alapján.

A kongresszus megvizsgálta a trockista-zinovjevista ellenzék kérdését. Az ellenzék eltért a párt vonalától a program és taktika valamennyi alapvető kérdésében és nem szüntette be pártellenes tevékenységét. Voltaképpen az osztályellenség eszköze lett, s ezért a kongresszus a

párttagsággal összeférhetetlennek nyilvánította az ellenzékhez való tartozást és a trockista nézetek hirdetését. Az ellenzék legaktívabb tagjait kizárták az SZK(b)P-ből

1930. A Sztálingrádi Traktorgyár első traktora

1930. Az oroszországi Központi-Feketeföldű terület Borisszoglebszki körzete. A parasztok jelentkeznek a kolhozba

Az SZK(b)P XVI. kongresszusa

1930 júniusa – júliusa

A SZOCIALIZMUS ELŐRETÖRÉSE MINDEN FRONTON

Az SZK(b)P XVI kongresszusa megkezdi munkáját

1932. A Dnyeper vize mukodésbe hozta a Dnyepropetrovszki Vízerőmű turbináit

A kongresszus összehívásának idején a nemzetközi helyzet egyik jellemző vonása a kapitalista országokban uralkodó páratlan erejű gazdasági válság volt. A Szovjetunióban hatalmas lendülettel folyt a szocializmus építése. Felépültek az ötéves terv első létesítményei: erőművek, kohóművek, gépgyárak és szénipari kombinátok. 1929–30-ban a Szovjetunió történetében először az ipari termelés részaránya a népgazdaságban felülmúlta a mezőgazdaság részarányát (53, illetve 47 százalék). Tömeges méretekben bontakozott ki a mezőgazdaság kollektivizálása. A kongresszus megállapította, hogy az egész ország iparosításában és a mezőgazdaság kollektivizálásában elért sikerek eredményeként a szocializmus egyre jobban kiszorítja a kapitalista szektort. Ennek megfelelően a kongresszus rámutatott annak szükségességére, hogy a párt-, állami és társadalmi szervezetek (szakszervezetek, Komszomol) az új feladatok megoldására törekedve építsék át munkájukat, és felvázolta a szocializmus általánosan kibontakozó előrenyomulásának programját.

A Magnyitogorszki Kohomûben (Urál) 1932-ben mukodesbe lépett az első olvasztókemence

"SZK(b)P XVII. kongresszusa

1934 januárja—februárja

A SZOCIALIZMUS ALAPJAINAK LERAKÁSA

Az SZK(b)P XVII. kongresszusának kuldöttei az új ötéves tervről szóló beszámolót hallgatják

A 30-as években építették fel Ukrajnában a Harkovi és az Urál vidéken a Cseljabinszki Traktorgyárat
A képen: Cseljabinszki traktorok

A kongresszus összefoglalta a népgazdaság szocialista átépítésének eredményeit. Méltatta, hogy pártunk, a Lenin által kidolgozott programot végrehajtva, biztosította a szocializmus alapjainak lerakását, az ország átalakítását agrárországból ipari országgá, a parasztság alapvető tömegeinek átállítását a felaprózott kisárutermelésről nagyüzemi, kollektív szocialista termelésre. A kongresszus elfogadta a Szovjetunió második, 1933—37-es ötéves népgazdaság-fejlesztési tervét, amely előirányozta a népgazdaság technikai rekonstrukciójának befejezését.

Figyelembe véve a háborús veszély növekedését — azzal kapcsolatban, hogy Németországban a fasiszták jutottak hatalomra —, a kongresszus megbízta a központi bizottságot és a kormányt, hogy továbbra is következetesen folytassa békepolitikáját, szilárdítsa a gyakorlati kapcsolatokat minden országgal és fokozza a Szovjetunió védelmi erejét.

1935. augusztus 31. Ezen a napon Alekszej Sztahanov, a Donyec-medence fiatal bányásza, ésszerű munkaszervezés következtében egy műszak alatt több mint 14 normát teljesített: 5 óra 45 perc alatt fejtőkalapáccsal 102 tonna szenet fejtett ki. A donyeci bányász kezdeményezésével kezdődött a szovjet munkás- és kolhoztömegek tömeges mozgalma a magas munkatermelékenység elérésért, amelyet kezdeményezője tiszteletére Sztahanov-mozgalomnak neveztek el.

A képen: Alekszej Sztahanov bányásztársainak magyarázza munkamódszerét

Az SZK(b)P XVIII. kongresszusa

1939 márciusa

Az SZK(b)P XVIII. kongresszusának küldöttei

A CÉL A SZOCIALISTA TÁRSADALOM ÉPÍTÉSÉNEK BEFEJEZÉSE

Duszja Vinogradova szövőnő, a sztahanovi munkamódszerek bevezetője a textiliparban. 1935-ben saját kérésére 26 helyett 40 szövőgépen kezdett el dolgozni, majd pedig 216 automata szövőgépen

A kongresszus munkájában a legfontosabb helyen a Szovjetunió harmadik, 1938—42-es ötéves népgazdaság-fejlesztési tervének kérdése állt. A kongresszus általános politikai és párton belüli kérdésekkel is foglalkozott. Jóváhagyta az SZK(b)P Szervezeti Szabályzatának módosítását, amely figyelembe vette a szovjet társadalom osztályszerkezetében végbement gyökeres változásokat és tükrözte a párton belüli demokrácia továbbfejlesztésének szükségességét. A kongresszus megállapította, hogy a Szovjetunióban lényegében felépült a szocialista társadalom és célul tűzte ki az építés befejezését.

A nemzetközi helyzet a végletekig kiélezódott. A nyugati hatalmak müncheni politikája szabad kezet adott a fasiszta agresszoroknak. A második világháború a küszöbön állt. E viszonyok között a kongresszus

1937. (Balról jobbra) G. F. Bajdukov, V. P. Cskalov, A. V. Beljakov pilóták, a Szovjetunió Hősei, akik a világon elöször leszállás nélkül repültek Moszkvából az USA-ba (Vancouverbe) az Északi-sarkon keresztül egy A. N. Tupoljev tervezte egymotoros repülőgépen. 1975-ben a repülés tiszteletére, amely a barátság hídját építette ki a két nép között, Vancouver lakói az általuk összegyűjtött pénzből emlékművet állítottak városukban

Pása Angelina traktoroslány, a Szovjetunió első női traktorosbrigádjának szervezője. Önfeláldozó munkájáért megkapta a Szocialista Munka Hőse kitüntetést és az Állami díjat. Megválasztották küldöttnek a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsába

a következő feladatokat tűzte ki aktívan harcolni kell a béke megőrzéséért és a fasiszta agresszió meghiúsításáért, továbbra sem szabad megengedni, hogy az országot konfliktusokba sodorják a háborús

1941. A hitleri Németország hitszegő támadása a Szovjetunió ellen
A kommunista párt felhívta a népet a szocialista haza védelmezésére
A plakát felirata: „Hív a szülőhaza!"
I. Toidze plakátja

1941 július A népfelkelő önkéntes katonák fegyvert vételeznek

A parasztok biztosították a frontnak az élelmiszert

A munkások fegyverrel látták el a Szovjet Hadsereget

provokátorok, minden eszkozzel fokozni kell a Szovjetunió fegyveres erőinek harcképességét erősíteni kell a nemzetközi kapcsolatokat más országok dolgozóival.

1943. Harcok Sztálingrád utcáin. A város mellett 330 ezer fős hitleri hadsereget vertek szét

A fasiszta hódítók ellen felkelt az egész nép. Az ellenség hátában bátran és határozottan tevékenykedtek a partizánok

1945. A szovjet katonák kitűzik a győzelmi zászlót a Reichstag felett

Az SZKP XIX. kongresszusa

A HÁBORÚ ÁLTAL AKADÁLYOZOTT ÉPÍTŐMUNKA FOLYTATÁSA

1952 októbere

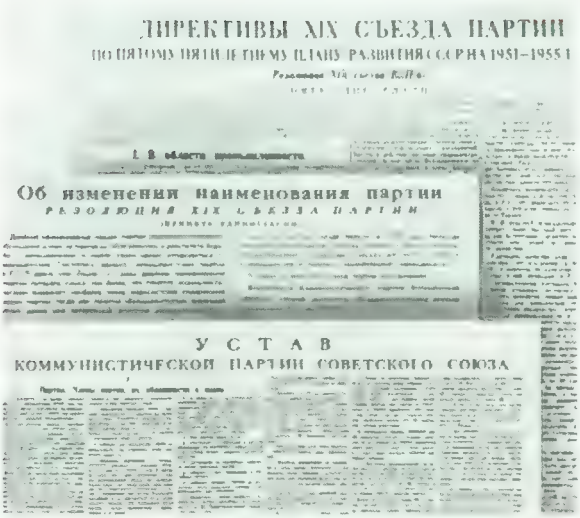
ДИРЕКТИВЫ XIX СЪЕЗДА ПАРТИИ
ПО ПЯТОМУ ПЯТИЛЕТНЕМУ ПЛАНУ РАЗВИТИЯ СССР НА 1951–1955 ГГ.
Об изменении наименования партии
РЕЗОЛЮЦИЯ XIX СЪЕЗДА ПАРТИИ
УСТАВ
КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

Az SZKP XIX. kongresszusának irányelvei a Szovjetunió ötödik ötéves népgazdaság-fejlesztési tervét (1951—1955) illetően előirányozták az ország népgazdasága minden ágazatának további fellendítését és a népjólét további emelését

A kongresszus határozata a párt nevének megváltoztatásáról. A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártját (SZK(b)P) ezentúl a Szovjetunió Kommunista Pártjának (SZKP) nevezik. Elfogadták az SZKP új Szervezeti Szabályzatát

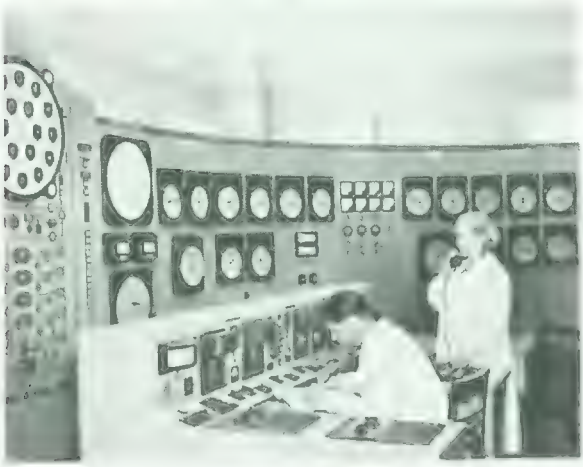

A Moszkva környéki Obnyinszkben felépített első szovjet atomerőmű központi vezérlőpultja

A kongresszus akkor gyult össze, amikor a Szovjetunió, győztesként befejezve a német fasizmus ellen vívott páratlanul súlyos háborút és lényegében helyreállítva népgazdaságát, fejlődésének újabb mérföldkövei felé haladt. A kongresszus, mielőtt megkezdte munkáját, kegyelettel adózott a hitleri hordák ellen vívott példátlan harcban elesett szovjet emberek millióinak emlékének. A kongresszus elemezte a második világháború után a világszíntéren végbement gyökeres változásokat, amelyeknek legfontosabb eredménye a szocialista világrendszer létrejötte volt. Jóváhagyta a Szovjetunió 1951–55-ös ötéves népgazdaság-fejlesztési tervének irányelveit.

A kongresszus módosította a párt Szervezeti Szabályzatát és határozatot hozott a párt nevének megváltoztatásáról. A párt kettős elnevezése, a „kommunista" és a „bolsevik", történelmileg alakult ki, a mensevikek ellen folytatott harc során. Mivel a mensevik párt már régen letűnt a történelmi színről, a kettős elnevezés értelmét vesztette. A kongresszus elrendelte, hogy a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártját a Szovjetunió Kommunista Pártjának (SZKP) nevezzék.

1952 júniusa. A háború utáni ötéves tervek egyik legnagyobb beruházásának, a V. I. Lenin nevét viselő Volga – Don hajózható csatornának a megnyitása

A SZOVJET RENDSZER SOKOLDALÚ FEJLESZTÉSE ÉS SZILÁRDÍTÁSA ÚTJÁN

1956 februárja

A XX. kongresszus kiemelkedő szerepet játszott a Szovjetunió és a kommunista világmozgalom fejlődésében. A nemzetközi helyzet elemzésében a kongresszus abból a tényből indult ki, hogy a világ két világrendszerre oszlott – kapitalista és szocialista rendszerre, amelyek versenye és párviadala a népek gazdasági, politikai és eszmei életének

Az SZKP XX. kongresszusának üléstermében

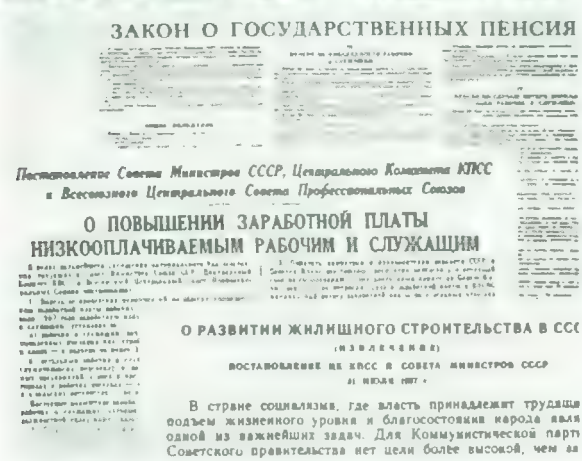
ЗАКОН О ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПЕНСИЯ

Постановление Совета Министров СССР, Центрального Комитета КПСС и Всесоюзного Центрального Совета Профессиональных Союзов

О ПОВЫШЕНИИ ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ НИЗКООПЛАЧИВАЕМЫМ РАБОЧИМ И СЛУЖАЩИМ

О РАЗВИТИИ ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА В СС

(ИЗВЛЕЧЕНИЕ)

ВОСТАНОВЛЕНИЕ ЦК КПСС И СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР

В стране социализма, где власть принадлежит трудящи подъем жизненного уровня и благосостояния народа явля одной из важнейших задач. Для Коммунистической парт Советского правительства нет цели более высокой, чем за

Az SZKP XX. kongresszusának határozataival összhangban a Szovjetunióban az ipar és a mezőgazdaság fejlesztése mellett megvalósították a népjólét további emelését célzó intézkedéseket is.
A képen: Az 1956. március 6-án hozott állami nyugdíjtörvény. Ennek értelmében 18 millió ember jutott nyugdíjhoz
A Szovjetunió Minisztertanácsának, az SZKP Központi Bizottságának, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának határozata az alacsony fizetésű munkások és alkalmazottak bérének emeléséről
Az SZKP KB és a Szovjetunió Minisztertanácsának határozata a lakásépítés fejlesztéséről a Szovjetunióban (1957 július 31.)

egyre fontosabb területeire terjed ki. A kongresszus anyagaiban továbbfejlődtek az elméleti tételek a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének kérdése, az újabb világháború elhárításának lehetősége és a különböző országok szocializmusba való átmenetének formái. A kongresszus összefoglalta az ötödik ötéves terv teljesítésének eredményeit és jóváhagyta a hatodik ötéves terv irányelveit.

A kongresszus munkájában fontos helyet foglaltak el a szovjet társadalmi és államrend további szilárdításának, a szocialista demokrácia fejlesztésének kérdései. A kongresszus megvizsgálta a Sztálin személyi kultuszának lekuzdéséről szóló kérdést és intézkedéseket hozott, amelyek biztosítani hivatottak a személyi kultusz teljes lekuzdését a párt-, az állami és az ideológiai munka valamennyi területén, a pártélet Lenin által kidolgozott normáinak és a kollektív vezetés elvének szigorú betartását.

Három év alatt (1954–56) a kazahsztáni sztyeppéken, a Volga mentén és a Szovjetunió más vidékein mintegy 36 millió hektár szűzföldet és parlagon heverő földet törtek fel.

A képen: Az első barázda a szűzföldön

A párt és a kormány határozata a lakásépítés fejlesztéséről sikeresen valósul meg.

A képen: Az építőtáruk erdeje jellemző a szovjet városok arculatára

Az SZKP XXI. kongresszusa

A SZOCIALIZMUS VÉGLEGES GYŐZELMÉNEK JEGYÉBEN

1959 januárja–februárja

A XXI. pártkongresszus üléstermében Az előtérben (balról jobbra): N. M. Zsavoronkov, a Moszkvai Mengyelejev Vegyészeti Főiskola igazgatója, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagja és I. V. Kurcsatov szovjet fizikus, akadémikus, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája mellett működő Atomenergiai Intézet megalapítója és vezetője, a Szocialista Munka háromszoros Hőse

A képen: Sz. P. Koroljov akadémikus, a szovjet űrhajók tervezője, gratulál Jurij Gagarinnak, aki 1961 április 12-én végrehajtotta a világ első űrrepülését

A kongresszust azért hívták össze, hogy megvitassa a párt következő hét évre szóló feladatait. A kongresszus jóváhagyta a Szovjetunió 1959–65-re szóló népgazdaság-fejlesztési tervének irányelveit és leszögezte azt a tényt, hogy a Szovjetunióban teljesen és végérvényesen győzött a szocializmus, a világszintéren az erőviszonyok a szocializmus javára változtak meg. A szocializmus győzelmének és a szovjet társadalom egysége megszilárdulásának eredményeként a Szovjetunió fejlődésének új szakaszába lépett, a kommunista társadalom építésének időszakába, amely társadalomban diadalra jut a „Mindenki képességei szerint, mindenkinek szükségletei szerint" elv. A kongresszus bizottságot hozott létre az SZKP új programja tervezetének elkészítésére.

Gyorsan fejlődik az ipar a Szovjetunió keleti körzeteiben.
A képen: Szerelőbrigád a Karagandai Kohómű (Kazahsztán) oxigén-konverterének építésén

Kelet-Szibériában, Szibériában és a Szovjetunió más vidékein hatalmas hő- és vízerőműveket építenek.
A képen: A 4500 MW kapacitású Bratszki Vízerőmű (Szibéria) gépterme

Az SZKP XXII. kongresszusa

A KOMMUNISTA ÉPÍTÉS PROGRAMJA

1961 októbere

1961 októbere Az SZKP XXII kongresszusa által elfogadott harmadik pártprogram — a kommunizmus építésének programja

A kongresszust a Kreml új Kongresszusi Palotájában tartották. A korulbelul otezer delegátus csaknem 10 millió kommunistát képviselt. A kongresszuson 80 kommunista és munkáspárt kuldottségei, valamint tobb ország nemzeti demokratikus pártjának képviselői is jelen voltak. A figyelem középpontjában az SZKP új, harmadik programja — a kommu-

Az SZKP XXII kongresszusának kuldotte, Vaszilij Szmirnov hajószerelő

Kongresszusi küldöttek Jevgenyija Dolinyuk kolhoztag és Nyikolaj Szemjonov akadémikus

A kongresszus vendége, Henry Winston, az USA Kommunista Pártja Nemzeti Bizottságának elnok helyettese és German Tyitov urhajós, a kongresszus kuldotte

Jelena Sztaszova kongresszusi kuldott, a párt egyik legrégibb tagja, a kongresszus vendégeivel beszélget: Ho Si Minh-nal (jobbról), a Vietnami Kommunista Párt megalapitójával és a szocialista Vietnam első elnökével, valamint Victorio Codovillával, Argentina Kommunista Pártjának egyik alapitójával

nista társadalom építésének programja állt. A második program, amelyet az 1919. évi VIII. kongresszus fogadott el, megvalósult. Az új program összefoglalta annak a hatalmas építőmunkának az eredményeit, amelyet a szovjet nép a kommunista párt vezetésével végzett, és új feladatokat tűzött ki a kommunizmus anyagi-műszaki bázisának megteremtését, a szocialista társadalmi viszonyok kommunista viszonyokká történő átalakítását, a dolgozók magas fokú kommunista öntudatának szellemében való nevelését. A program elemezte a forradalmi világfolyamatot is a

A Leningrádi Fémmű gőzturbinaműhelye. Itt állítottak elő egy 1 200 MW-os turbinát

A tudományos-műszaki haladás ütemének gyorsításáról szóló pártkongresszusi határozatok konkrét formákban öltenek testet. A képen A Dubnai Egyesített Atommagkutató Intézet szinkrofazotronjának fő vezérlőpultja

A Novo-Voronyezsi Atomerőmű reaktora

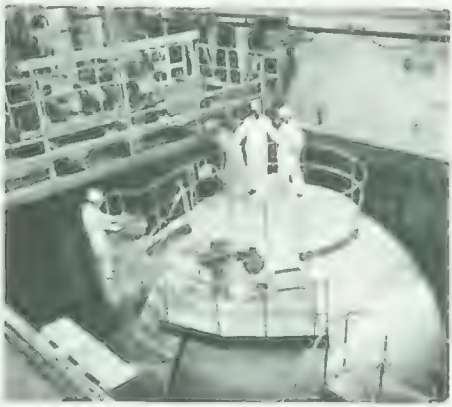

szocialista rendszer erejének megszilárdulásával, az imperializmus gyarmati rendszerének összeomlásával, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom növekedésével kapcsolatban.

A programban kitűzött új feladatok változásokat követeltek a párt szervezeti szabályzatában is. A kongresszuson elfogadott szervezeti szabályzat előirányozza a szovjet kommunisták szerepének és felelősségének további fokozását, a párton belüli demokráciának, a pártszervezetek kezdeményezésének és öntevékenységének fejlesztését.

A szovjet növénynemesítők több száz új gabona-, gyümölcs-, zöldség-, gyapot- stb. fajtát tenyésztettek ki. A képen: A tudósok az új gyapotfajta minőségét vizsgálják a vahsi övezeti kísérleti állomás laboratóriumában

Azerbajdzsán. Mesterséges eső a muganszki kísérleti öntözőállomás földjén

A SZKP XXIII. kongresszusa

A KOMMUNISTA ÉPÍTÉS FELADATAI

1966 márciusa — áprilisa

A Kreml Kongresszusi Palotájának terme. Az SZKP XXIII. kongresszusának ülése

A kongresszus kuldottei több mint 12 millió kommunistát képviseltek. A kongresszusra 86 ország kommunista és munkáspártjainak, valamint nemzeti demokratikus pártjainak képviselöit hívták meg valamennyi földrészről.

A kongresszus elemezte a beszámolási idöszakban kialakult nemzetkozi helyzetet és az SZKP belpolitikáját. Kulonosen nagy figyelmet fordított a szocialista világrendszer — korunk legfőbb forradalmi ereje megszilárdításának kérdésére. Egyben megvitatta az ázsiai és afrikai népek nemzeti felszabadító mozgalmának sikereivel, az imperializmus

ellen, a béke, a demokrácia és a szocializmus védelmében folyó harccal kapcsolatos problémákat.

1967. november 7. A szovjethatalom létrejötte óta 50 év telt el. Ezek az évek a szovjet nép harcának és önfeláldozó munkájának [illegible] felépítette a fejlett szocialista társadalmat.
A képen: A Vörös tér. A dolgozók felvonulása a szovjethatalom 50. évfordulója tiszteletére

A kongresszus nagy figyelmet fordított a kommunista és munkáspártok közötti proletár egység megszilárdításának kérdésére és megerősítette, hogy az SZKP hű a nemzetközi kommunista mozgalom fő irányvonalához, amelyet közösen dolgoztak ki az 1957-es és az 1960-as nemzetközi értekezleten.

A beszámolóban rámutattak arra, hogy a párt belpolitikája a program és a KB plénumai határozatainak végrehajtására irányult. A kongresszus sokoldalúan megalapozta a kommunista építés feladatait a szovjet társadalom időszerű fejlődési körülményeinek, a meglevő reális lehetőségek, anyagi, munka- és pénzügyi erőforrások, valamint a nemzetközi helyzet figyelembevételével. A kongresszus megvitatta a

A Moszkvai Dinamo Üzem vegyi laboratóriumában

Kazahsztán. Az Alma-Ata-i Október 50. évfordulójáról elnevezett Pamutkombinát

Szovjetunio 1966—70 évi ötéves népgazdaság-fejlesztési tervének irányelveit. Felhívta a figyelmet annak szükségességére, hogy fokozzák a gazdasági módszerek és osztonzők alkalmazását a népgazdaság irányításában, tökéletesítsék a tervezést és bővítsék a vállalatok, szovhozok és kolhozok gazdasági kezdeményezését és önállóságát. A kongresszus hangsúlyozta a tudományos-technikai haladás meggyorsításának kulonosen fontos szerepét a termelőerők fejlődésében és a dolgozók jólétének növelésében.

A kongresszuson megválasztott Kozponti Bizottság megválasztotta vezető szervét — a Politikai Bizottságot. Az SZKP Központi Bizottságának főtitkárává L. I. Brezsnyevet választották.

Ukrajna. A Kijevi Szuperszilárd Anyagok Intézete. A gyémántszerszámok kísérleti laboratóriuma

A kazahsztáni sztyeppék, amelyek soha nem ismerték az ekét, búzatáblákká változtak.
A képen: Gabonabetakarítás a szüzföldön

SZKP XXIV. kongresszusa

1971 márciusa — áprilisa

A BÉKEPROGRAM ELFOGADÁSA, AZ ÖTÉVES TERV FŐ FELADATÁNAK MEGHATÁROZÁSA — A DOLGOZÓK JÓLÉTÉNEK JELENTŐS NÖVELÉSE

A Kreml Kongresszusi Palotája, ahol az SZKP XXIV. kongresszusát tartották

1973 július 31. Kreml Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Mongólia, az NDK, Románia és a Szovjetunió kommunista és munkáspártjai vezetőinek találkozója

A kongresszus március 30-án kezdodött és tizenegy napig tartott Munkájában 91 ország kommunista és munkáspártjainak, nemzeti demokratikus és baloldali szocialista pártjainak 102 kuldottsége vett részt.

A kongresszus kidolgozta a szovjet társadalomnak a kommunizmus útján való gazdasági, társadalmi-politikai és kulturális fejlödése tudományosan megalapozott programját, valamint a szocialista állam kul- és belpolitikáját. A párt kulpolitikai céljai csakúgy, mint azelott, a következök: a szocialista országok egységének és összefogásának, barátságának és testvériségének erösitése, hogy veluk együtt biztositsa a kedvezö feltételeket a szocializmus és a kommunizmus felépitéséhez; a nemzeti felszabadító mozgalom támogatása és sokoldalú együttmüködés a fiatal nemzeti államokkal, a különbözö társadalmi rendszeru államok békés egymás mellett élése elvének következetes védelmezése, az emberiség megvédése az újabb világháborútól.

A kongresszuson elöterjesztették a békéért és nemzetközi együttmüködésért, a népek szabadságáért és függetlenségéért folytatandó

1975 augusztus 1. Ezen a napon Helsinkiben befejezte munkáját az európai biztonsági és együttmukodési értekezlet, amely történelmi jelentoségü az európai népek és az egész [illegible] talált új kifejezést

A képen: A Finnlandia Palota ülésterme. A zárónyilatkozat aláírásának pillanata

harc programját. Kijelentették, hogy a Szovjetunió, következetesen folytatva a népek közötti béke és barátság politikáját, a jövőben is határozott harcot fog folytatni az imperializmus ellen, szilárdan szembe száll az agresszorok intrikáival és diverziójával.

A gazdasági politikát az adott időszak fő sajátosságainak figyelembevételével dolgozta ki a kongresszus. E sajátosságok, mint az SZKP Központi Bizottságának beszámoló jelentése megállapította, abban rejlenek, hogy az országban, a 30-as évekhez viszonyítva, felmérhetetlenül magasabb színvonalat ért el a népgazdaság, a szocialista társadalmi viszonyok, a széles néptömegek kultúrája és öntudata. A Szovjetunióban felépült a fejlett szocialista társadalom, létrejöttek a feltételek a feladatok sokkal szélesebb körének egyidejű megoldásához. Az állam, továbbra is nagy figyelmet fordítva az iparra és annak fejlesztésére a tudományos-technikai forradalom vívmányai hasznosításának alapján, lehetőséget kapott arhoz, hogy egyre több erőt és eszközt

1975. július 18. Alekszej Leonov szovjet űrhajós (balról) és Thomas Stafford amerikai asztronauta a Szojuz—Apollo űrállomáson

Az 1919. évi első kommunista szombaton 15 ember vett részt. Most a hagyománnyá vált kommunista szombatokon gyakorlatilag valamennyi dolgozó részt vesz. Az ezen a napon megkeresett pénzt az orvostudomány fejlesztésére, az anya- és csecsemővédelem tökéletesítésére és más humánus célokra fordítják. A képen: Kommunista szombat a Moszkvai Autógyárban, 1975 áprilisában. A szereloszalagról ezen a napon 600 teherautó gördült le

összpontosítson az emberek jólétének növelésére. Az 1971—75-re szóló kilencedik ötéves terv fő feladatul tűzte ki a nép anyagi jóléte és kulturális színvonala jelentős növelésének biztosítását.

Fontos feladatokat tűzött ki a kongresszus társadalmi területen. E feladatok a következők: a szovjet társadalom egységének további szilárdítása, a szovjet demokrácia következetes fejlesztése, egyre szélesebb tömegek bevonása a társadalmi és állami ügyek intézésébe, a tudomány és a kultúra sokoldalú fejlesztése, annak az erkölcsi-politikai helyzetnek a megszilárdítása, amelyben az emberek felszabadultan érzik magukat, kedvvel dolgoznak, nyugodtan élnek, s biztosítva van teljes szellemi kibontakozásuk.

Mint mindig, a kongresszus megválasztotta a párt központi szerveit, a Központi Bizottságot és a Központi Ellenőrző Bizottságot. A Központi Bizottság megválasztotta a Politikai Bizottságot. Az SZKP Központi Bizottságának főtitkárává L. I. Brezsnyevet választották.

Ezekbe az új házakba a taskenti vállalatok munkáscsaládjai költöztek be

"SZKP XXV. kongresszusa"

A JELSZÓ:

HATÉKONYSÁG

ÉS MINŐSÉG

1976 februárja — márciusa

A kongresszus munkájában, amely 1976. február 24-től március 5-ig tartott, 4998 küldött vett részt, akik 15 694 000 kommunistát képviseltek. A kongresszuson 103 kommunista, munkás-, nemzeti-demokratikus és szocialista párt képviselői vettek részt a világ 96 országából.

A XXV. kongresszus meghallgatta és megvitatta L. I. Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottsága főtitkárának előadói beszédét „Az SZKP

Az SZKP XXV. kongresszusának üléstermében

Központi Bizottságának beszámolója és a párt soron levő bel- és külpolitikai feladatai" címmel. A beszámolóban mélyen elemezték a Szovjetunió gazdasági és társadalmi-politikai fejlődését, a jelenlegi világhelyzetet, a párt politikai szervező és eszmei-nevelő munkáját. A kongresszuson kidolgozták a további békestratégiát, jóváhagyták a párt legfőbb célját — a népjólét állandó emelését, a nagy szocialista hatalmat — a Szovjetuniót — alkotó valamennyi köztársaság, nemzet és nemzetiség további fejlesztését.

A párt gazdasági stratégiája a társadalmi termelés dinamikus és arányos fejlesztése, hatékonyságának fokozása, a tudományos-műszaki haladás meggyorsítása, a munka termelékenységének növelése, a munka minőségének teljes körű javítása a népgazdaság minden láncszemében. Mindez kifejeződik a tizedik ötéves terv legfőbb feladatában, amelyet A. N. Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke fogalmazott meg beszámolójában a XXV. pártkongresszuson „A Szovjetunió népgazdaság-fejlesztésének fő irányai az 1976–1980 évekre" címmel.

L. I. Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára a szónoki emelvényen

Külföldi vendégek a kongresszus elnökségében az ülés kezdete előtt

Jumzsagijn Cedenbal, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottságának első titkára a kongresszusi küldöttek között

Todor Zsivkov, a BKP KB első titkára a kongresszus küldötteivel és vendégeivel beszélget

A. N. Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnoke beszámolót tartott a XXV. kongresszuson „A Szovjetunió népgazdaság fejlesztésének fő irányai az 1976—1980. évekre" cím mel

A kurszki mágneses anomália komplex kiaknázásában a KGST-országok is részt vesznek

A kongresszus széles körű szociális programot terjesztett elő, amely a stabil árak és egyes cikkek árának leszállítása mellett előirányozta a munkások és alkalmazottak munkabérének 16—18%-os, a kolhoztagoknak a kolhozok közösségi gazdaságából származó jövedelmének 24—27%-os növelését, továbbá azt, hogy a társadalmi fogyasztási alapok révén 28—30%-kal kell növelni a lakosság illetményeit és kedvezményeit. A tizedik ötéves terv alatt 545—550 millió négyzetméter alapterületű lakóházakat építettek. Tovább fejlesztették az egészségvédelmet, a közoktatást és a kultúrát. A nemzeti jövedelmet 1980-ban 457,5 milliárd rubelre emelték.

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája Magas Hőmérsékletek Intézetének munkatársai a molekulák struktúráját tanulmányozzák a hőenergiának villamos energiává történő közvetlen átalakítása céljából

A Kolai Atomeromu vezérlőpultja

Tyerentyij Malcev ismert nemesítő-tenyésztő tudós, a Szocialista Munka kétszeres Hose a szahalini dolgozóknak az SZKP XXV kongresszusához intézett beszámolójával ismerkedik

1978 már
Interkozmos
ram keretéb
cialista országo
lampolgárai
kapcsolódta

sekbe. Igy a szovjet űrhajósokkal együtt már járt az urben Csehszlovákia, Lengyelország, az NDK, Bulgária, Magyarország, Vietnam és Kuba urhaiósa A képen a Szojuz — 35 — Szaljut — 6 — Szojuz — 36 űrkomplexum nemzetkozi legénysége. Farkas Bertalan, Leonyid Popov, Valerij Rjumin, Valerij Kubászov urhajósok a startot megelozo edzésen

A Szojuz — 37 űrhajó nemzetkozi személyzete Viktor Gorbatko, a Szovjetunió urrepuloje, a Szovjetunió kétszeres Hose és Pham Tuan kutatóurhajós, a Vietnami Szocialista Koztársaság Hóse

Az ötéves terv feladata a mezőgazdasági termelés további minőségi átalakítása. A beruházások ebben az ágazatban főleg a gépesítés, talajjavítás és a mezőgazdaság kemizálása terén folynak, ami megnöveli a termelés hatékonyságát és javítja a minőségi mutatókat.

A kongresszus hangsúlyozta a kozszükségleti cikkek termelésének növelésének és minőségének javításának, a kereskedelem és a szolgáltatás fejlesztésének szükségességét.

A kongresszus nagy figyelmet fordított a marxista — leninista elmélet további fejlesztésére, összegezte a párt elméleti tevékenységét, a társadalomtudományok terén folytatott kutatásokat, meghatározta azok legperspektivikusabb irányzatait és problémáit. Megvizsgálták a szovjet társadalom politikai rendszere fejlesztésének, a szocialista össznépi államiság és demokrácia tökéletesítésének, az állami és társadalmi élet jogi alapjai megszilárdításának kérdéseit.

A Taganrogi Kombájngyár állítja elő a nagy teljesítményű Kolosz kombájnokat a mezőgazdaság számára

A Leningrádi Elektroszila Villamosgépgyártó Egyesülés szakembere nagy teljesítményű turbógenerátor rotorján végez megmunkálást

Egyhangúlag jóváhagyva a párt központi bizottságának nemzetközi tevékenységét, a kongresszus hangsúlyozta a szocialista világrendszer pozícióinak jelentős megszilárdulását, s a kapitalizmussal szembeni gyökeres előnyeit. A kapitalizmus világában egyre mélyul a válság, nő a munkanélküliség és az infláció, erősodik a dolgozók harca jogaikért, az állammonopolista kapitalizmus elnyomása ellen, és novekszik a kommunista pártok befolyása. A nemzeti-felszabadító mozgalom győzelmei új távlatokat nyitnak a függetlenségüket kiharcolt országok előtt Mind

Folyik a Szovjetunió legnagyobb, Szaján--Susenszkoje-i Vízerőművének építése a Jenyiszej folyó volgyében Ez a 6400 MW teljesítményű erőmű képezi majd az egyik hatalmas szibériai területi-termelési komplexum alapját

3 200 km hosszú az ország ifjúsági építkezése, a leendő Bajkál Amur vasútvonal. A Tinda—Berkakit szakaszon már közlekednek a nagy terhelésű szerelvények

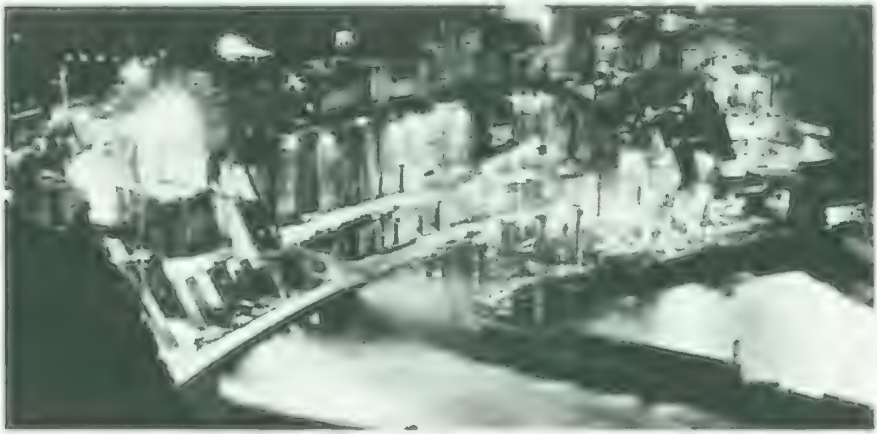

nagyobb méreteket olt a forradalmi-demokratikus, imperializmusellenes mozgalom. A XXIV. pártkongresszus által eloterjesztett békeprogram azt eredményezte, hogy a feszultség enyhulése vezeto tendencia lett a nemzetközi kapcsolatokban

Oktyabrszkij településen van a „Krasznoarmejszkij" Szovhoz központi gazdasága (Krasznodari országrész), amely rizster mesztésre szakosodott

Egyre újabb lakónegyedeket epítenek a Volgai Autógyár munkás sainak részére Togliattiban, ahol a népszeru Lada gépkocsikat gyártják

A kongresszus megválasztotta a párt központi szerveit — a Központi Bizottságot és a Központi Ellenőrző Bizottságot. A Központi Bizottság plénuma megválasztotta az SZKP KB Politikai Bizottságát. Az SZKP KB főtitkárának egyhangúlag L. I. Brezsnyevet választották meg.

1981 február 23-án a Kreml Kongresszusi Palotájában megkezdi munkáját a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXVI. kongresszusa, melynek feladata a kommunista építés jelenlegi szakaszában meghatározni a szovjet nép harci stratégiáját és taktikáját.

Az előző kongresszusok mindegyike új távlatokat nyitott meg a párt és az egész ország előtt. Az évek múlásával azonban egyre bonyolultab-

Helyeseljük az SZKP XXV. kongresszusának határozatait!" — hirdetik a felvonulók Moszkvában, a Voros téren

bakká és jelentékenyebbé válnak a szovjet állam bel- és kulpolitikai feladatai. A nemzetkozi helyzet javítása érdekében tett lépések nagy erofeszítésekbe kerültek. Az imperialista országok agresszív korei ma is próbálnak nyomást gyakorolni a Szovjetunióra és más szocialista országokra, de próbálkozásaik hiábavalóak maradnak.

Ez elsösorban azzal magyarázható, hogy a Szovjetunió gazdasági potenciálja és védelmi képessége felmérhetetlenul megnött, még szilárdabbá vált a szocialista társadalom szociálpolitikai és eszmei egysége. Nagy szerepet játszott az is, hogy a kommunisták kitartóak és következetesek, nem hagyják letéríteni magukat a XXIV. és a XXV. pártkongresszus által kitüzött útvonalról. Ez az útvonal már kialakult és helyességét a gyakorlat bebizonyította. Pozitív eredményeket hozott mind a bel-, mind a kulpolitika terén. Az élet ugyanakkor egyre újabb feladatokat tüz ki, melyek megoldási módjáról a XXVI. kongresszuson dontenek majd.

A szovjet kommunisták olyan nagyszabású feladatot tüztek ki maguk elé, mint a termelés hatékonyságának és a munka minöségének novelése. E feladat megoldása hivatott biztosítani a szovjet emberek anyagi és kulturális életszínvonala állandó emelését.

A szovjet nép teljes egészében jóváhagyja az SZKP és a szovjet állam békeszeretö politikáját, az ország védelmére és biztonságának fokozására tett intézkedéseit. A szovjet kommunisták és az egész szovjet nép töretlenül harcol a nemzetközi feszültség enyhitéséért, a leszerelés felé vett fordulatért, a népek szabad és független fejlödéséért vívott harcának támogatásáért, az egyetemes béke védelméért és megszilárditásáért.

A szovjet emberek készek mindent megtenni annak érdekében, hogy a Szovjetunió a jövöben is biztosan haladjon a kommunizmus épitése útján.

Az SZKP számokban

A lenini kommunista párt fennállása alatt (1903 óta) hosszú, küzdelmes és győzelmes utat tett meg, s viszonylag kisszámú illegális szervezetből a kommunisták hatalmas, több mint tizenhét milliós seregévé, a világ első szocialista államának vezető pártjává vált.

Az SZKP politikája a munkásosztály, valamennyi dolgozó érdekeit tükrözi és teljes mértékben megfelel a szovjet társadalom objektív szükségleteinek. A párt helyes, ténylegesen lenini vezetése lehetővé tette gyökeres társadalmi és gazdasági átalakulások eredményes végrehajtását országunkban és a történelem első fejlett szocialista társadalmának felépítését. A párt vezetésével a szovjet nép magabiztosan halad a kommunizmus felé vezető úton.

Az SZKP fejlődése során mindig gondoskodott és gondoskodik tömegkapcsolatainak bővítéséről és szilárdításáról, sorainak szervezeti és eszmei tömörítéséről és edzettségéről, a társadalmi élet valamennyi területére gyakorolt befolyásának fokozásáról. Felmérhetetlenül megnövekedett a párt tekintélye a nép körében. Pártunk a munkásosztály, a kolhozparasztság és a szovjet értelmiség határtalan bizalmának és támogatásának örvend.

A párt növekedését és fejlődését szemléltetik az SZKP összetételében végbement mennyiségi és minőségi változásokról szóló statisztikai adatok.

Az SZKP taglétszáma
(a feltüntetett év január 1-i állapota szerint)

	Párttagok	Tagjelöltek	Kommunisták összesen
1905	8 400	nem voltak	8 400
1907	46 000	nem voltak	46 000
1917 (március)	24 000	nem voltak	24 000
1917 (október)	350 000	nem voltak	350 000
1918 (március)	390 000	nem voltak	390 000
1919 (március)	350 000	nem voltak	350 000
1920 (március)	611 978	nincs nyilvántartva	611 978
1921 (március)	732 521	nincs nyilvántartva	732 521
1922	410 430	117 924	528 354
1923	391 400	117 700	499 100
1924	350 000	122 000	472 000
1925	440 365	361 439	801 804
1926	639 652	440 162	1 079 814

AZ SZKP TAGLÉTSZÁMA
(a megfelelő év január 1-i állapota szerint)

1905	8 400
1917 (október)	350 000
1937	1 981 697
1957	7 494 573
1977	15 994 476
1980 (április)	17 193 376

A táblázat folytatása

	Párttagok	Tagjelöltek	Kommunisták összesen
1927	786 288	426 217	1 212 505
1928	914 307	391 547	1 305 854
1929	1 090 508	444 854	1 535 362
1930	1 184 651	493 259	1 677 910
1931	1 369 406	842 819	2 212 225
1932	1 769 773	1 347 477	3 117 250
1933	2 203 951	1 351 387	3 555 338
1934	1 826 756	874 252	2 701 008
1935	1 659 104	699 610	2 358 714
1936	1 489 907	586 935	2 076 842
1937	1 453 828	527 869	1 981 697
1938	1 405 879	514 123	1 930 002
1939	1 514 181	792 792	2 306 973
1940	1 982 743	1 417 232	3 399 975
1941	2 490 479	1 381 986	3 872 465
1942	2 155 336	908 540	3 063 876
1943	2 451 511	1 403 190	3 854 701
1944	3 126 627	1 791 934	4 918 561
1945	3 965 530	1 794 839	5 760 369
1946	4 127 689	1 383 173	5 510 862
1947	4 774 886	1 277 015	6 051 901
1948	5 181 199	1 209 082	6 390 281
1949	5 334 811	1 017 761	6 352 572
1950	5 510 787	829 396	6 340 183
1951	5 658 577	804 398	6 462 975
1952	5 853 200	854 339	6 707 539
1953	6 067 027	830 197	6 897 224
1954	6 402 284	462 579	6 864 863
1955	6 610 238	346 867	6 957 105
1956	6 767 644	405 877	7 173 521
1957	7 001 114	493 459	7 494 573
1958	7 296 559	546 637	7 843 196
1959	7 622 356	616 775	8 239 131
1960	8 017 249	691 418	8 708 667
1961	8 472 396	803 430	9 275 826
1962	9 051 934	839 134	9 891 068
1963	9 581 149	806 047	10 387 196
1964	10 182 916	839 453	11 022 369
1965	10 811 443	946 726	11 758 169
1966	11 548 287	809 021	12 357 308
1967	12 135 103	549 030	12 684 133
1968	12 484 836	695 389	13 180 225
1969	12 958 303	681 588	13 639 891
1970	13 395 253	616 531	14 011 784
1971	13 745 980	626 583	14 372 563
1972	14 109 432	521 857	14 631 289
1973	14 330 525	490 506	14 821 031
1974	14 493 524	532 391	15 025 915
1975	14 719 062	575 741	15 294 803
1976	15 029 562	609 329	15 694 187
1977	15 365 600	628 876	15 994 476
1980 /április/			17 193 376

1922-ig a pártban nem vezettek rendszeres tagnyilvántartást

A párttagok 1905. évi számát 1922 ben állapították meg számítási módszerrel (a párttagok összoroszországi számlálása adatainak alapján)

Az 1907 évi adatokban csak a bolsevik párt tagjai vannak kimutatva, azok, akiket az V. (londoni) pártkongresszuson képviseltek.

A párttagok számát az illegalitásból való kilépéskor (1917 márciusa) és 1917 októberében az SZKP Központi Bizottsága mellett működő Marxizmus—Leninizmus Intézet számította ki a pártszervezetek dokumentumainak alapján.

A kommunisták számának 1917—21 évi adatait nem a január 1-i állapot szerint közöljük, hanem a pártkongresszusok idejére (a kongresszusokat minden év márciusában tartották). A párttagok számát 1918 márciusában (390 ezer) az SZKP Központi Bizottsága mellett működő Marxizmus—Leninizmus Intézet állapította meg a helyi szervezeteknek a VI. és a VII. pártkongresszus közötti időszakban megtartott konferenciái anyagainak alapján. A párttagok számának 1919 évi adatai (350 ezer) az OK(b)P Központi Bizottságának a VIII. pártkongresszus elé terjesztett szervezeti beszámolójából származnak. Ezek az adatok hiányosak, minthogy sok szervezet (Szibériában, a Krímben) annak idején illegálisan működött és tagjainak számát lehetetlen volt nyilvántartani. Az 1920 és 1921 évi adatokat az OK(b)P IX. és X. kongresszusai anyagainak alapján közöljük.

A párt taglétszáma 1921—23 folyamán a párttisztogatás következtében csökkent, valamint azzal kapcsolatban, hogy az 1922-ben tartott XII. összoroszországi pártkonferencia megszigorította a tagfelvétel rendjét.

Az SZK(b)P taglétszámának csökkenése 1933—37 folyamán a párttisztogatással magyarázható, amelyet az SZK(b)P Központi Bizottsága és Központi Ellenőrző Bizottsága 1933 januárjában megtartott egyesített plénumán hozott határozat alapján hajtottak végre, továbbá a pártokmányok ellenőrzésével és cseréjével, amelynek idejére beszüntették a tagfelvételt.

A szovjethatalom évei alatt nagyot fejlődött valamennyi szövetségi köztársaság. „... A lenini nemzetiségi politika alapján, az egész szovjet nép megfeszített munkájával elértük — hangsúlyozta L. I. Brezsnyev a Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából tartott ünnepi beszédében —, hogy a régi Oroszországban oly megszokott fogalom, mint az elmaradott nemzetiségi peremvidék, megszűnt." Ma valamennyi nemzeti köztársaság magasan fejlett népgazdasággal, tudománnyal és kultúrával rendelkezik, létrejött saját munkásosztálya, megváltozott a parasztság arculata, népi értelmiségi káderek nőttek fel. Mindez megmutatkozott a Szovjetunió egységes Kommunista Pártjának hatalmas osztagait alkotó köztársasági pártszervezetek taglétszámának növekedésében is.

Pártunk hatalmas osztaga az Oroszországi Föderáció számos területi és határterületi pártszervezete.

A szocializmus és a kommunizmus építése a Szovjetunióban a szibériai, a távol-keleti és az északi körzetek gazdasági életének rohamos fejlődését vonta maga után. Ezek a múltban gyéren lakott, de rendkívül gazdag ásványkincs- és vízenergia-készletekkel rendelkező körzetek ma az ipari és a mezőgazdasági termelés hatalmas központjaivá váltak. Gazdasági életük és kultúrájuk fejlődésével, a lakosság számának növekedésével együtt növekszik a pártszervezetek létszáma is. Így például az utóbbi 25 év alatt az irkutszki, a kamcsatkai, a kemerovói, a krasznojarszki, a novoszibirszki, az omszki, a primorjei, a szahalini, a tomszki, a tyumenyi, a habarovszki és a jakut területi, illetve határterületi pártszervezet taglétszáma 3—4-szeresére, sőt még ennél is nagyobb mértékben növekedett.

A pártépítés egyik alapvető kérdése a párttagság kérdése. A tagság összetételétől, a párttagok ontudatától és szervezettségétől óriási mértékben függ a párt egész tevékenységének sikere, a párt egysége és harcképessége.

A párt sorai tisztaságának kérdését a legszigorúbban vetette fel V. I. Lenin az OSZDMP II. kongresszusán. A párt Szervezeti Szabályzatának megvitatásakor elhangzott felszólalásában a következőket mondta: „Igyekeznünk kell mind magasabbra, magasabbra és magasabbra emelni a párttag címét és jelentőségét. . " Az SZKP, a lenini hagyatékhoz híven, mindig magas fokú követelményeket támasztott és támaszt a párt soraiba lépőkkel szemben. A pártba, szigorúan személy szerinti kiválasztás alapján, a munkásosztály, a kolhozparasztság és az értelmiség legméltóbb képviselőit veszik fel.

Pártunk sorainak gyarapodásáról a következő adatok nyújtanak elképzelést:

	Tagjelöltnek felvéve	Párttagnak felvéve
1941—45	5 412 226	3 821 942
1946—51	1 447 309	1 789 703
1952—55	1 006 190	1 272 494
1956—61	3 250 314	2 724 886
1962—65	3 046 463	2 938 111
1966—70	2 987 809	2 988 242
1971—75	2 593 824	2 473 576

A XXV. kongresszust követő három év alatt átlag 625 ezer főt vettek fel évente a pártba. A párttagfelvétel adatai azt tanúsítják, hogy az ország munkásosztálya és valamennyi dolgozója mélységes szeretetet és tiszteletet érez a párt iránt, kipróbált vezérét látja benne. A szovjet nép legöntudatosabb, leghaladóbb része arra törekszik, hogy szervezetileg a párthoz fűzze sorsát, belépjen a párt soraiba. Jellemző, hogy az ország történetének legnehezebb, legfelelősségteljesebb szakaszaiban különösen nagy számban léptek be a dolgozók a pártba. A polgárháború nehéz időszakában, amikor az ellenség Tula és Moszkva felé közeledett, tízezrek léptek be a pártba. 1924-ben, a lenini behívó idején 240 ezer munkás lett kommunista. A Nagy Honvédő Háború éveiben, 1941 és 1942 legnehezebb hónapjaiban kérte a legtöbb katona felvételét a pártba. A háború alatt összesen több mint öt millió ember lépett be a pártba.

TAGFELVÉTEL AZ SZKP-BE

1946—51	1 789 703
1956—61	2 724 886
1971—75	2 473 576
1976—80	1 898 573

A párt – a szovjet társadalom vezető és irányító ereje – szerepének növekedésével együtt növekednek a párt soraiba belépőkkel szemben támasztott követelmények, fokozódik a kommunisták felelőssége a párt ügyéért, politikájának megvalósításáért. Valamennyi pártszervezet számára törvény, hogy gondoskodjon a párt sorainak tisztaságáról, arról, hogy minden kommunista méltósággal viselje a megtisztelő párttag címet és méltó legyen ahhoz.

Az új párttagok minőségi összetételének további javítása céljából és a pártszervezeteknek az új tagok felvételéért viselt felelőssége fokozása céljából a XXIII. pártkongresszus több új rendelkezéssel módosította az SZKP Szervezeti Szabályzatát. Így például a Komszomolból a pártba lépő fiatalok korhatárát 20 évről 23-ra emelte. Három év helyett öt évi párttagság szükséges ahhoz, hogy a kommunistának joga legyen ajánlást adni az SZKP-be való felvételre. Az alapszervezet taggyűlésének a tagfelvételről szóló határozata csak akkor tekinthető elfogadottnak, ha nem egyszerű többséggel szavazták meg, mint azelőtt, hanem a gyűlésen jelenlevő párttagok legalább kétharmada megszavazta.

Az SZKP XXIV. és XXV. kongresszusa hangsúlyozta, hogy a párt sorai minőségi összetételének javítása, a kommunisták nevelése továbbra is a párt legfontosabb feladata marad.

A XXIV. és a XXV. kongresszus rámutatott határozataiban, hogy a párt szociális összetételében a továbbiakban is a munkásosztálynak kell a vezető helyet betöltenie. Ez az irányelv teljes egészében megfelel pártunk természetének, annak a helynek és szerepnek, amelyet a munkásosztály a szovjet társadalomban betölt.

Az SZKP tagjelöltjeinek felvett személyek **foglalkozás szerinti** összetételét a következő adatok jellemzik (a területi pártszervezetekben, százalékarányban a végeredményhez viszonyítva):

	Munkások	Kolhoztagok	Mérnökök, technikusok, agronómusok, pedagógusok, orvosok és más szakemberek	Egyéb alkalmazottak	Diákok
1952—55	28,3	15,8	26,4	25,6	3,9
1956—61	41,1	22,0	23,3	12,5	1,1
1962—65	44,7	15,0	28,2	11,2	1,0
1966—70	52,0	13,4	26,4	7,5	0,7
1971—75	57,6	11,3	24,5	5,2	1,4
1976	58,6	10,6	25,1	4,3	1,4

A XXV. pártkongresszust követő 3 év alatt az újonnan felvett tagjeloltek között 58,9%-ot képeztek a munkások.

Az SZKP arról is gondoskodik, hogy tagjai között méltóképpen képviselve legyen a dolgozó szovjet értelmiség. A tagjeloltnek felvett személyek csaknem egynegyede mérnök, agronómus, pedagógus, orvos, tudományos dolgozó, irodalmi és művészeti dolgozó.

A KOMSZOMOLISTÁK ARÁNYA AZ SZKP TAGLÉTSZÁMÁNAK NÖVELÉSÉBEN
(százalékban az összlétszámhoz viszonyítva)

1966	40,1
1969	48,9
1976	71,4

A párttagság összetételében növekszik a **nők száma**. Ezt a következő adatok jellemzik:

	Tagjeloltnek felvett nők	
	abszolut adatok	százalékban a tagjeloltek osszlétszámához viszonyítva
1952—55	219 265	21,8
1956—61	584 630	18,0
1962—65	659 803	21,7
1966—70	767 424	25,7
1971—75	764 050	29,5
1976	187 680	30,8

Jelenleg mintegy 32% a nők aránya az új tagjelöltek között.

A felnövekvő nemzedék kommunista nevelésében és az új társadalom építésében a párt legközelebbi segítője a Komszomol. A párt állandóan gyarapítja sorait a **komszomolisták** révén.

	Tagjeloltnek felvett komszomolisták	
	abszolút adatok	százalékban a tagjeloltek osszlétszámához viszonyítva
1966	204 716	40,1
1967	264 354	39,5
1968	290 701	44,9
1969	283 309	48,9
1970	312 858	53,8
1971	276 693	56,1
1972	295 242	63,0
1973	331 558	66,2
1974	382 139	68,8
1975	403 925	70,2
1976	435 361	71,4

A XXV. kongresszus óta eltelt időszak alatt felvett új tagjeloltek között 73,4% volt a komszomolisták aránya.

A XXIV. pártkongresszuson és az SZKP Központi Bizottsága 1972. májusi plénumán hozott határozatok értelmében a pártban tagkönyvcserét hajtottak végre. A hagyományoknak megfelelően az egyes számú új típusú tagkönyvet az SZKP Központi Bizottságában Vlagyimir Iljics Leninnek, a Szovjetunió Kommunista Pártja alapítójának és vezérének nevére állították ki. A tagkönyvet Leonyid Brezsnyev elvtárs, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára írta alá.

A tagkönyvcsere előkészítése és lebonyolítása során tartalmasabbá vált a párton belüli élet, fokozódott a kommunisták aktivitása és fegyelmezettsége, erősödött a pártszervezeteknek a gazdaságpolitikai feladatok megoldására gyakorolt befolyása. Mindez előmozdította a párt további szilárdulását, a szovjet társadalom vezető és irányító erejeként betöltött szerepének növekedését.

AZ SZKP TAGSÁGÁNAK MEGOSZLÁSA SZOCIÁLIS HELYZET ÉS FOGLALKOZÁS SZERINT

A kommunista párt eleven politikai szervezet, amely a szovjet társadalom fejlődésével állandó elválaszthatatlan kapcsolatban fejlődik. A társadalom szociális szerkezetében végbemenő változások a párttagság összetételében is tükröződnek. Az SZKP egész fennállásának és tevékenységének valamennyi szakaszában változatlanul a párt munkásmagvának megszilárdítását célzó lenini irányvonalat követte.

„A fejlett szocializmus viszonyai között a kommunista párt, noha az egész nép pártjává vált, egyáltalán nem veszti el osztályjellegét. Az SZKP természeténél fogva a munkásosztály pártja volt és az is marad" mondotta L. I. Brezsnyev az SZKP XXV. kongresszusán.

A párttagság **szociális összetételében** végbement változásokat a következő adatok jellemzik /százalékban/:

	Munkások	Parasztok (kolhoztagok)	Alkalmazottak stb
1946	33,8	18,6	47,6
1952	32,2	18,0	49,8
1956	32,0	17,1	50,9
1961	33,9	17,6	48,5
1966	37,8	16,2	46,0
1971	40,1	15,1	44,8
1973	40,7	14,7	44,6
1974	41,0	14,4	44,6
1977	42,0	13,6	44,4
1978	42,4	13,4	44,2

Jelenleg a pártban a munkások és parasztok (kolhoztagok) alkotják a többséget – mintegy 60 százalékot. A XXIV. kongresszus óta az SZKP soraiban jelentősen nőtt a munkások száma, részarányuk pedig a párttagság összetételében 40,1 százalékról 42,7 százalékra emelkedett. A parasztok (kolhoztagok) részaránya valamelyest csökkent.

Jelentősen növekszik a párttagság összetételében az értelmiségiek száma. A tudományos-technikai fejlődés maximális meggyorsítására, a nép kulturális és képzettségi színvonalának további emelésére irányuló pártpolitika eredményeként az értelmiségiek száma és szerepe állandóan növekszik. Az értelmiségi párttagok több mint kétharmada mérnök, agronómus, pedagógus, orvos, tudományos dolgozó, az irodalom és a művészet művelője.

AZ SZKP SZOCIÁLIS OSSZETÉTELE

(százalékban az összlétszámhoz viszonyítva)

1946	
munkások és parasztok	52,4
alkalmazottak	47,6
1966	
munkások és parasztok	54
alkalmazottak	46
1977	
munkások és parasztok	55,6
alkalmazottak	44,4

Az értelmiségi párttagok **foglalkozásukat tekintve** így oszlanak meg (a feltüntetett év január 1-i állapota szerint, százalékban)

	1956	1966	1971	1977
Értelmiségi párttag összesen	100,0	100,0	100,0	100,0
ebből:				
szervezetek, intézmények, vállalatok, építkezések, szövhozok és azok részlegeinek vezetői	14,0	7,8	8,4	5,5
mérnökök, technikusok, mezőgazdasági szakemberek	18,2	33,6	38,2	44,0
tudományos, közoktatási, egészségügyi, irodalmi és művészeti dolgozók	18,9	23,4	23,8	24,2

A szovjethatalom évei alatt felismerhetetlenül megváltozott népünk kulturális arculata. A szovjet emberek általános műveltségi színvonalának emelkedése természetesen megmutatkozik a párttagság összetételén is, ami a következő számokból látható /százalékban/:

	Felsőfokú	Nem teljes felsőfokú	Középfokú	Nem teljes középfokú	Elemi iskolai	Elemi iskolai végzettség nélkül
1927	0,8	—	9,1	—	63,0	27,1
1939	5,5	2,0	12,5	13,6	46,1	20,3
1946	7,3	2,2	23,3	24,6	34,4	8,2
1952	8,9	2,8	22,2	27,6	31,4	7,1
1956	11,2	3,6	22,2	29,6	28,4	5,0
1961	13,2	3,0	26,2	28,6	25,8	3,2
1966	15,7	2,5	30,9	27,5	23,4	—
1971	19,6	2,4	34,3	24,9	18,8	—
1973	21,6	2,2	36,1	23,0	17,1	
1977	25,1	2,4	39,2	19,7	13,6	

Megjegyzés

Az 1927 január 1-i állapotot az országos párttagszámlálás adatai alapján ismertetjük. A nem teljes felsőfokú végzettséggel rendelkező párttagokat és tagjelölteket a középiskolát végzett személyek közé, a nem teljes középfokú végzettséggel rendelkezőket pedig az elemi iskolát végzett személyek közé soroltuk. Az írni-olvasni nem tudó párttagokat az elemi iskolai végzettség nélküliek között tüntettük fel.

A táblázatból látható, hogy az SZKP-ben három évvel ezelőtt a kommunisták 67,9 százalékának volt legalább középfokú végzettsége. A párttagságnak pártunk története során soha eddig nem volt ilyen magas általános képzettségi színvonala.

Az SZKP összetételében évről évre növekszik a **különféle szakemberek száma**. Ezt mutatja az alábbi táblázat (a feltüntetett év január 1-i állapota szerint)

	Felső- és középfokú szakképzettséggel rendelkező párttagok száma	
	abszolút adatok	százalékban a párttagság összlétszámához viszonyítva
1927	24 899	2,2
1939	326 947	14,2
1946	1 008 302	18,3
1952	1 602 165	23,9
1956	1 990 176	27,7
1961	2 951 230	31,8
1966	4 397 275	35,6
1971	5 903 751	41,1
1977	7 924 332	49,5

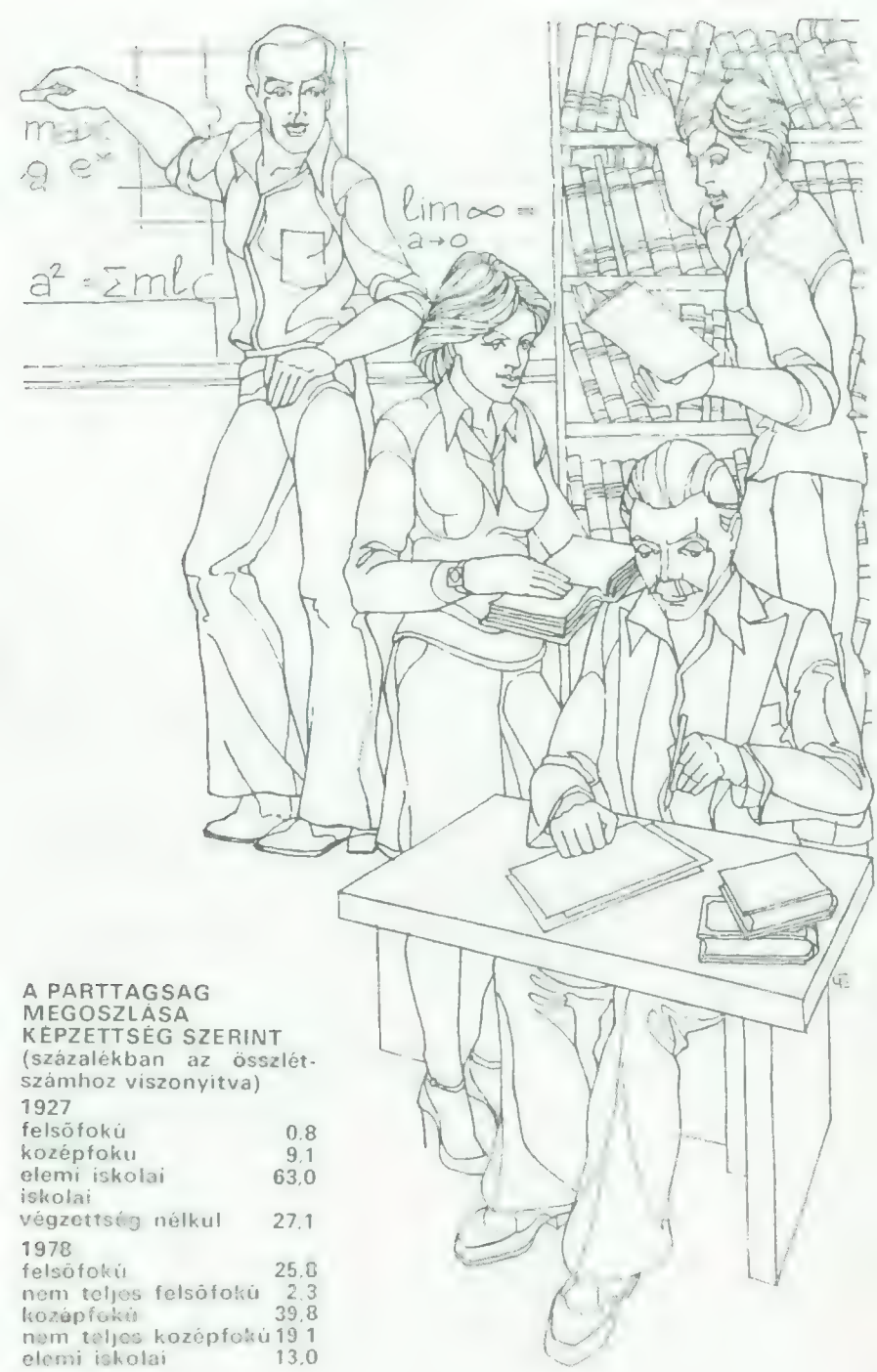

A PARTTAGSAG MEGOSZLÁSA KÉPZETTSÉG SZERINT
(százalékban az összlétszámhoz viszonyítva)

1927	
felsőfokú	0,8
középfoku	9,1
elemi iskolai	63,0
iskolai végzettség nélkul	27,1
1978	
felsőfokú	25,8
nem teljes felsőfokú	2,3
középfokú	39,8
nem teljes középfokú	19,1
elemi iskolai	13,0

Jelenleg minden negyedik mérnök és pedagógus, minden negyedik-otodik agronómus és állattenyészto, minden otodik-hatodik orvos kommunista. A tudományok doktorainak tobb mint 66%-a párttag. A párt soraiba tartozik a szovjet tudósok nagy osztaga: a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának és a szovetségi koztársaságok akadémiái nak tagjai és levelezo tagjai, a tudományok doktorai és kandidátusai, valamint más tudományos dolgozók.

A tudományos fokozattal rendelkező párttagok számának növekedését az alábbi táblázat mutatja (a feltuntetett év január 1-i állapota szerint):

	Tudományos fokozattal rendelkező párttagok	
	tudományok doktora	tudományok kandidátusa
1950	2 144	14 463
1952	2 764	18 370
1956	3 840	34 513
1961	5 211	47 343
1966	7 488	69 320
1971	12 978	110 131
1973	16 592	132 708
1977	22 598	177 329

AZ SZKP TAGSÁGÁNAK NEMZETISÉGI MEGOSZLÁSA

A Szovjetunió Kommunista Pártja mind ideológiáját, mind politikáját tekintve az internacionalista leninisták pártja. „A párt — mondotta L. I. Brezsnyev a Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi ülésen — országunk valamennyi nemzetének és nemzetiségének élenjáró képviselőit egyesíti. A párt a szovjet dolgozók elvtársiasságának és barátságának, az egész szovjet nép megbonthatatlan egységének legragyogóbb megtestesülése. Nálunk minden kommunista — bármilyen nemzetiséghez tartozzék is — az egységes leninі párt tagja. Egyenlő jogaik és kötelezettségeik vannak, egyenlő felelősséggel viseltetnek az ország sorsa iránt."

A párt soraiban megtalálhatók a Szovjetunió területén élő több mint száz nemzet és nemzetiség képviselői.

A szövetségi és autonóm köztársaságok, autonóm területek és körzetek pártszervezeteiben növekszik a helyi nemzetiségekhez tartozó kommunisták részaránya. Ezzel együtt, a tagság összetételét tekintve, egyre fokozódik a pártszervezetek soknemzetiségű jellege. Ezeket a folyamatokat a köztársaságok, területek és körzetek gazdasági életének és kultúrájának fejlődése, valamennyi nemzet és nemzetiség dolgozói politikai aktivitásának növekedése, a Szovjetunió valamennyi népének közeledése eredményezte.

AZ SZKP NEMZETISÉGI OSSZETÉTELE

(százalékban az összlétszámhoz viszonyítva)

1977.

január 1-én a kommunisták összlétszáma 15 994 476.

Ebből:

orosz	60,5
ukrán	16,0
belorusz	3,6
üzbég	2,1
kazah	1,8
grúz	1,7
azerbajdzsáni	1,5
litván	0,7
moldáviai	0,5
lett	0,4
kirgiz	0,3
tadzsik	0,4
örmény	1,5
turkmén	0,3
észt	0,3
más nemzetek és nemzetiségek képviselői	8,4

A szovjet nők aktívan részt vesznek az ország politikai, gazdasági és kulturális életében, fontos szerepet töltenek be a népgazdaságban, a tudományban, a kultúrában és a közéleti tevékenység valamennyi területén. A nők eredményesen munkálkodnak az iparban és a mezőgazdaságban, a tudományos szervezetekben és laboratóriumokban, az iskolákban és kórházakban, az állami intézményekben és a szolgáltatási szférában.

Állandóan növekszik **a nők száma** az SZKP-ben. Erről a következő adatok tanúskodnak (a feltüntetett év január 1-i állapota szerint):

	A nők száma az SZKP-ben	
	abszolút adatok	százalékban a kommunisták összlétszámához viszonyítva
1920	45 297	7,4
1926	128 807	11,9
1930	219 338	13,1
1934	395 763	14,7
1939	333 821	14,5
1946	1 033 115	18,7
1952	1 276 560	19,0
1956	1 414 456	19,7
1961	1 809 688	19,5
1966	2 548 901	20,6
1971	3 195 556	22,2
1973	3 412 029	23,0
1974	3 518 086	23,4
1977	3 947 616	24,7

1979-ben a nők százalékaránya a kommunisták között elérte a 25,6%-ot. Sok területi és köztársasági pártszervezetben ennél jóval magasabb ez az arány.

NŐK AZ SZKP-BEN
(százalékban az összlétszámhoz viszonyítva)

1920	7.4
1946	18.7
1973	23.0
1976	24.3
1979	25.6

A SZKP különböző nemzedékek képviselőit egyesíti. Vannak soraiban veterán bolsevikok, akik még a forradalom előtt léptek be a pártba, részt vettek a Nagy Októberi Szocialista Forradalomban és a polgárháborúban, akik Leninnel együtt vívták hősi harcukat a nép boldogságáért és szabadságáért és rakták le a szocializmus első alapköveit. Vannak olyanok, akik az első ötéves tervek idején a szovjet állam gazdasági erejének megteremtésén munkálkodtak, akik a Nagy Honvédő Háború éveiben (1941–45) fegyverrel védték hazánkat. A párttagság jelentős részét a kommunisták fiatal nemzedéke alkotja.

Az alábbi adatok azt mutatják, hogyan oszlanak meg az SZKP tagjai **párttagsági idejüket illetően** (az 1977. január 1-i állapot szerint).

	Százalékban az SZKP tagjainak összlétszámához viszonyítva
Az SZKP valamennyi tagja	100,0
ebből tagsági idejüket tekintve:	
5 éven alul	15,7
6—10 év	18,3
11—20 év	32,3
21—30 év	15,1
31—50 év	17,1
50 éven felül	0,5

A párt erőinek helyes elosztása a kommunizmus építésében kituzott feladatok sikeres megoldásának elengedhetetlen feltétele. A párt mindig a kommunistákat kuldte és küldi elsősorban a legfontosabb és legnehezebb munkaterületekre.

A Szovjetunió fő feladata — mint ahogy azt az SZKP Programja, a XXIII., a XXIV. és a XXV pártkongresszus határozatai megfogalmazták — a kommunizmus anyagi-műszaki bázisának mielőbbi megteremtéséért, a szovjet emberek anyagi és kulturális szükségleteinek legteljesebb kielégítéséért folytatott harc. Természetes, hogy a párt arra törekszik: a kommunisták alapvető tomege a népgazdaság területén, az anyagi termelés döntő jelentőségű ágazataiban munkálkodjék.

Az alábbi adatok azt mutatják, hogyan oszlanak meg a párt erői a **népgazdaságban** (a feltuntetett év január 1-i állapota szerint, százalékban):

	1946	1956	1977
A népgazdaságban foglalkoztatott párttagok osszesen	100,0	100,0	100,0
ebből:			
az anyagi termelés ágazataiban	67,3	70,9	73,2
ezen belul:			
az iparban, az építőiparban, a közlekedésben és a hírkozlésben	37,4	42,3	47,3
a mezőgazdaságban	23,1	22,7	20,4
a kereskedelemben, a kozétkeztetésben, a begyűjtésben, az anyagi-technikai ellátásban és az anyagi termelés egyéb ágazataiban	6,8	5,9	5,5
a nem termelő ágazatokban	32,7	29,1	26,8
ezen belul:			
a tudományban, a közoktatásban, a felsőoktatási intézményekben, az egészségvédelem és a kultúra területén	10,3	12,5	16,6
az állami és gazdasági irányitás szerveiben, a párt- és társadalmi szervezetek apparátusában	21,7	15,4	8,5
a lakás- és kommunális gazdálkodásban és a közszolgáltatásban	0,7	1,2	1,7

A fenti adatokból látható, hogy a párttagok csaknem háromnegyed része az anyagi termelés ágazataiban dolgozik. Ma ők haladnak annak a harcnak az élén, amelyet a szovjet nép az SZKP XXV kongresszusán felvázolt népgazdaság-fejlesztési tervek gyakorlati megvalósításáért, a tizedik ötéves terv feladatainak teljesítéséért és túlteljesítéséért, a tudományos-technikai fejlődésért, a társadalmi termelés hatékonyságának növeléséért és a népgazdaság minden ágazatában a munka minőségének messzemenő javításáért folytat.

Pártalapszervezetek gyakorlatilag a városok és falvak minden dolgozó kollektívájában vannak és fontos szerepet játszanak a párt politikájának megvalósításában, a szovjet emberek nevelésében, a párt tömegkapcsolatainak erősítésében.

A párt állandóan gondoskodik az alapszervezetek harcképességének fokozásáról, tevékenységük tökéletesítéséről. E gondoskodást meggyőzően bizonyítja, hogy az SZKP Központi Bizottsága az utóbbi években több ipari és mezőgazdasági üzem, állami és tudományos intézmény és tanintézet alapszervezetének beszámolóját hallgatta meg. Intézkedések történtek az alapszervezetek struktúrájának tökéletesítése végett, csomóponti pártbizottságok jöttek létre a vasúti közlekedésben, egységes pártszervezetek alakultak a termelési egyesülésekben, építőipari trösztökben és kereskedelmi szervezetekben.

A XXIV. kongresszus megszüntette azt az állapotot, amikor a párt alapszervezetei a vezetőség tevékenységének ellenőrzési jogával rendelkező és nem rendelkező szervezetekre oszlottak. A kongresszus az SZKP Szervezeti Szabályzatának a vezetőség ellenőrzési jogáról szóló rendelkezéseit kiterjesztette valamennyi tervező szervezet, tervezőiroda, tudományos kutatóintézet, tanintézet, népművelési intézmény, gyógyintézmény és más olyan intézmény és szervezet pártalapszervezeteire, amelynek vezetősége csak a kollektíván belül gyakorolja funkcióit.

A minisztériumok, állami bizottságok, valamint más központi és helyi tanácsi, gazdasági intézmények és főhivatalok pártszervezeteit illetően a kongresszus meghatározta, hogy azok ellenőrizzék, hogyan hajtja végre munkájában az apparátus a párt és a kormány irányelveit, s hogyan tartja be a szovjet törvényeket.

A pártalapszervezetek száma állandóan növekszik, ami az alábbi adatokból is látható (a feltüntetett év január 1-i állapota szerint):

1922	32 281	1952	343 976
1927	38 978	1956	351 249
1930	53 698	1961	294 873
1934	110 806	1966	326 886
1939	113 089	1971	369 695
1946	244 707	1977	394 014

A pártalapszervezetek ágazati megoszlását [illegible]

	1946 január 1-én		1956 január 1-én		1977 január 1-én	
	abszolút adatok	%-ban	abszolút adatok	%-ban	abszolút adatok	%-ban
[illegible]	[illegible]	100,0	351 24[illegible]	100,0	394 014	100,0
ebből						
ipari, közlekedési, hírközlési és építopari vállalatoknál	34 965	14,3	73 631	21,0	102 720	26,1
szovhozokban*	4 045	1,7	5 806	1,6	19 400	4,9
kolhozokban	35 200	14,4	80 015	22,8	27 893	7,1
tanintézetekben, tudományos, népművelo és gyógy intézményekben	13 326	5,4	50 258	14,3	96 051	24,4
intézményekben, szervezetekben és gazdasági szervekben (központiaktól a kerületiekig)	46 717	19,1	66 407	18,9	65 458	16,6
kereskedelmi és közétkeztetési vállalatoknál	6 133	2,5	11 810	3,4	14 639	3,7
községi, területi, házkezeloségi és egyéb	104 321	42,6	63 322	18,0	67 853	17,2

* A szovhozi pártalapszervezetek közé sorottuk a baromfitelepek, gyümölcsfaiskolák és méntelepek alapszervezeteit is.

Az SZKP taglétszámának növekedése, a vállalatok, szovhozok és kolhozok összevonása és termelési egyesületek létrejötte folytán a pártalapszervezetek egyre nagyobbodnak.

Abból a célból, hogy a párt fokozza befolyását a dolgozó kollektívák termelési és társadalmi életének valamennyi területén, állandóan tökéletesedik a pártalapszervezetek struktúrája. Az alapszer-

vezetokben egyre tobb **műhelyi pártszervezet és pártcsoport** alakul, ami a kovetkezo adatokból látható (a feltüntetett év január 1-: állapota szerint):

	Muhelyi pártszervezetek száma	Pártcsoportok száma
1946	23 250	28 959
1952	52 054	112 150
1956	76 058	122 243
1961	173 961	164 931
1966	287 250	351 463
1971	352 871	443 233
1977	414 000	547 890

A pártban minden ügyet széles körű demokratikus alapon intéznek és oldanak meg. Az SZKP arra törekszik, hogy a pártszervezetek munkájában aktívan részt vegyen valamennyi kommunista. Állandóan gyarapodnak a pártaktivisták sorai. Elegendő megemlítenünk, hogy csupán a választott pártaktíva körülbelül négymillió emberből áll.

A párt vezető szerveibe megválasztott kommunisták száma:

Az SZKP KB tagjai	287	Az SZKP XXV. kongresszusa választotta
Az SZKP KB póttagjai	139	
A Központi Ellenőrző Bizottság tagjai	85	
Területi, határterületi bizottságoknak és a szövetségi köztársaságok kommunista pártjai központi bizottságainak tagjai, póttagjai és ellenőrző bizottságainak tagjai	30 200	
Körzeti, városi, kerületi és járási pártbizottságok tagjai, póttagjai és ellenőrző bizottságaik tagjai	385 500	
Pártalapszervezetek pártbizottságainak, vezetőségeinek tagjai, titkárai és titkárhelyettesei	1 912 600	
Műhelyi pártszervezetek és pártcsoportok vezetőségi tagjai, titkárai és titkárhelyettesei	2 068 400	

A pártszervekben széles körben képviseltetik magukat a népgazdaság, a tudomány és a kultúra különféle ágazataiban, valamint az állami és társadalmi szervezetekben dolgozó kommunisták.

A választott pártszervekben növekszik a munkás- és kolhoztagpárttagok száma. Az alapszervezetek és a műhelyi pártszervezetek vezetőségeibe és pártbizottságaiba több mint 1 millió munkást és kolhoztagot választottak. A járási, kerületi és városi pártbizottságok tagjainak és póttagjainak körülbelül 40 százaléka, a területi és határterületi pártbizottságok, valamint a szövetségi köztársaságok kommunista pártjai központi bizottsági tagjainak és póttagjainak csaknem 30 százaléka

munkás és kolhoztag. Gyakorlatilag most valamennyi városi, kerületi és járási pártbizottság vezetőségében vannak munkások vagy kolhoztagok.

A pártszervek vezetésére politikailag érett, jól felkészült dolgozókat, tehetséges tömegszervezőket emelnek ki. Állandóan javul a járási, kerületi, városi, körzeti, területi és határterületi pártbizottságok titkárainak, valamint a szövetségi köztársaságok kommunista pártjai központi bizottsági titkárainak képzettségi színvonala (százalékban, a feltüntetett év január 1-i állapota szerint):

	Végzettség				
	felsőfokú	nem teljes felsőfokú	középfokú	nem teljes középfokú	elemi iskolai
	Kerületi, városi és körzeti pártbizottságok titkárai				
1939	4,9	—	23,7	7,2	64,2
1952	18,4	43,9	25,5	9,2	3,0
1956	25,7	52,9	17,3	3,7	0,4
1961	67,8	24,2	7,7	0,3	—
1966	89,4	7,4	3,2	—	—
1971	96,4	2,9	0,7	—	—
1977	99,3	0,6	0,1	—	—
	Területi, határterületi pártbizottságok titkárai és a szövetségi köztársaságok kommunista pártjainak központi bizottsági titkárai				
1939	28,6	—	30,3	9,6	31,5
1952	67,7	10,1	17,8	3,7	0,7
1956	86,0	6,6	6,3	1,1	—
1961	92,0	4,0	3,9	0,1	—
1966	97,0	1,9	1,1	—	—
1971	98,9	0,3	0,8	—	—
1977	99,5	0,1	0,4	—	—

Megjegyzés:
Az 1939. január 1-re vonatkozó adatokban a nem teljes felsőfokú végzettséggel rendelkező titkárokat a középfokú végzettséggel rendelkezők közé soroltuk.

A területi és határterületi pártbizottságok titkárainak, valamint a szövetségi köztársaságok kommunista pártjai központi bizottsági titkárainak több mint 70 százaléka, továbbá a körzeti, kerületi, járási és városi pártbizottságok titkárainak 60 százaléka ipari és mezőgazdasági szakember. Minden második titkár pártfőiskolát végzett. A területi és határterületi pártbizottságok titkárainak, valamint a szövetségi köztársa-

ságok kommunista pártjai központi bizottsági titkárainak több mint 80 százaléka munkásként vagy kolhozparasztként kezdte tevékenységét.

Javul a pártalapszervezetek titkárainak — a pártaktivisták egyik legnépesebb osztagának — összetétele is. Az alábbiakban **a pártalapszervezeti titkárok végzettség szerinti megoszlásának** adatait ismertetjük (százalékban, a feltüntetett év január 1-i állapota szerint):

	Végzettség				
	felsőfokú	nem teljes felsőfokú	középfokú	nem teljes középfokú	elemi iskolai
1939	4,7	—	16,5	—	78,8
1952	9,3	4,7	27,3	29,3	29,4
1956	11,4	7,9	29,5	30,6	20,6
1961	19,7	7,3	37,9	24,8	10,3
1966	28,3	5,9	43,3	18,1	4,4
1971	38,5	5,4	44,8	10,3	1,0
1977	49,7	4,0	42,0	4,2	0,1

Megjegyzés:
Az 1939. január 1-re vonatkozó adatokban a nem teljes felsőfokú végzettséggel rendelkező alapszervezeti titkárokat a középfokú végzettséggel rendelkezők közé, a nem teljes középfokú végzettséggel rendelkezőket pedig az elemi iskolát végzettek közé soroltuk.

A párt nagy figyelmet fordít a pártmunkások valamennyi kategóriája politikai és szakmai felkészültségének növelésére. A pártkáderek képzésének és továbbképzésének következetesen felépített rendszere jött létre. Az SZKP Központi Bizottsága mellett Társadalomtudományi Akadémia, továbbá köztársasági és területközi pártiskolák működnek, amelyekben az oktatási idő két, illetve négy év. A XXV. pártkongresszus után létrehozták a párt- és tanácsi vezetők továbbképző főiskoláját és a Szovjetunió Népgazdasági Akadémiáját. Széles körű az állandóan működő tanfolyamok hálózata.

A pártmunkásoktatás elterjedt formái a marxizmus—leninizmus esti egyetemei, a városi, kerületi és járási pártaktívaiskolák, az elméleti szemináriumok és a tudományos-gyakorlati konferenciák.

* * *

Az SZKP által megtett út teljes mértékben igazolta a pártról — mint a munkásosztály forradalmi szervezetének legmagasabb rendű formájáról — szóló lenini tanítás nagy életerejét, a párt V. I. Lenin által kidolgozott eszmei és szervezeti alapjainak megingathatatlanságát.

A történelmi tapasztalat cáfolhatatlanul bizonyítja, hogy a szocializmus és a kommunizmus építése folyamán állandóan növekszik a kommunista pártnak — a társadalom vezető és irányító erejének — a szerepe. E szerepet a párt annál eredményesebben tölti be, minél jobb minőségi összetétele, minél aktívabban tevékenykedik minden egyes szervezete, valamennyi kommunista, minél szilárdabb a pártfegyelem és minél magasabb a párttagok eszmei és elméleti felkészültségének színvonala.

КПСС ОТ СЪЕЗДА К СЪЕЗДУ
на венгерском языке
Цена 50 коп.

Novosztyi Sajtóügynokség Kiadója